

**KÜÇÜKÖMER
EKONOMİMİZİN
ÇIKMAZLARINI
AÇIKLIYOR**

Haftalık Dergi • 10 Ocak 1967 • Sayı: 2 • 125 Kuruş

Siyasi huzur - Piyasada istikrar - Bereketli mahsül - Isabetli karar - Bahar havası

MSBAH

NEJAT ECZACIBAŞI

KEMAL HAS

HULKI ALISBAH

(Koç Holding O. 2504998)

**BİR YILDANBERİ ALTIN VE
DİŞ SERBEST KURLAR ÇINI
PARAMIZIN ÖLÇÜSÜNE ME-
DAR OLAÇAK UNSURLARIN
İSTİKRARLI KALMASI İKTİSA-
Dİ SAHADA FERAHLIĞIN VE
REFAHIN ÖNEMLİ BİR İSA-
RETİDİR.**

NEJAT ECZACIBASI

(Eczacıbaşı Tesisleri Sahibi)

1967 YILI TÜRKİYE İÇİN BİR
YATIRIM YILI OLACAKTIR. SA
NAVİCİLER YENİ İŞ SAHALA
RI AÇACAK, YENİ TESİSLER
KAZANDIRACAKLAR VE İSSİZ
LER İŞ BULACAKLARDIR. YA
TIRIMLARIN ARTMASI VE YA
RISMASI REFAH GETİRECEK
TİR.

KEMAL HAS

(DESA - Coca Cola Sahib)

**1966 YILI EKONOMİMİZ BA-
KIMINDAN VERİMLİ GEÇTİ.
DEVLET SEKTÖRÜ VE ÖZEL
SEKTÖR İŞBİRLİĞİ HALİNDE-
DİR. DEVLET, ÖZEL SEKTÖ-
RÜN ELE ALMADIĞI İŞLERİ
VE YATIRIMLARI YAPMAKTA-
DIR. 1967 YILINDA PEK ÇOK
YATIRIM OLACAKTIR.**

HAYIR! 1967 ENFLASYON, DEVALÜASYON, İSSİZLİK YILIDIR...

yılbaşı gecesi
saygı gösterdi

DOĞAN PÜRSÜN

TURK iş adamları, 1967 yıla «Ümit Yılı», «Yatırım yılı», «Kalkınma yılı» adını verdiler. Onları, ümitsiz, yatırım ve kalkınma inancını taşıyan 6 nokta vardı:

- ① Siyasal huzur
- ② Fiyasındaki istikrar
- ③ Açık kredi.
- ④ Bereketli mahall
- ⑤ İktidar-muhalefet dışarı havası.
- ⑥ Hükûmetin isabetli kararları

Türkiye'nin tanınmış firmaların sahihi olan iş adamları, 1998 yılında stajlı birimlerin sağlanmasında piyasayı canlandırdığını ve «İşletme» tebliğinin yeni iş sahipleri için yararlı olduğunu bildirdi. «İşletme» tebliğinin yarınları için önemli olduğunu ve Türkiye için yararlı olduğunu bildirdi. «İşletme» tebliğinin yarınları için önemli olduğunu bildirdi.

● HULKI ALISBAH

(Keg Holding Genl KourSt
1971)

Buğdi Alişah, «Ürüm şüven
kuntıla devreden sonra İrtis
şahada itlikrer ve farablık a
landığını» bildiririg. «Şafıy
iddialeri» kargısında gunleri m
istette

[illegible]

edär
keln
-el
t d

JAK KAMHI

(Proble Fabrika: Soluŝi)

«1967'DE FİYAT ARTIŞLARI OLACAKTIR. İKTİSADEN KALKAN ÜLKELERDE ZAM MÜSBET BİR İŞARETTİR. HÜKÜMETİN PROGRAMI İTİMADA DAYANILIR. İKTİDAR VE MUHALEFETİN YAKINLAŞMASI HAYIRLI OLDU.»

GOLDENBERG

(Chas Komandit Ortagit)

-TÜRKİYE'DE VERGİLENDİRMEDE BOŞLUKLAR VARDIR. BUNLAR KAPATILIP HAZİNEYE YENİ GELİRLER SAĞLANMALIDIR. FAKİRİ ÇOK MİLETTİ OLDUĞUMUZU KABUL EDELİM. DAR GELİRLERE KÜLFET YÜKLENMEMELİDİR.

YILMAZ CENKER

(Te-Be-Je Fabrikası Sahibi)

•KÖTÜ GÜNLER GERİDE KALMIŞTIR. SANAYİ ALANINDA İLERLEME VARDIR. 1967 DE SANAYİMİZ DAHA DA İYİYE GİDECEKTİR. HÜKÜMETİN EKONOMİK POLİTİKASI PİYASAYI İSTİKRARA KAVUŞTURMUŞTUR.

VEDAT ÖZSEZEN

(Pure - Fay - Grigori Shtif)

**“HÜKÜMET ÖZEL SEKTÖRÜ
YARDIMCI OLUYOR. SİYASİ
HAYADAKİ UFAK BİR KARİ-
ŞİKLEK İŞ ADAMINI TELİŞ-
LANDIRIYORDU. ARTIK GÖ-
RÜLTÜ - PATİRDİ KALMADI.
ŞİMDİ YATIRIM REKYEÇANE
İÇİNDEYİZ.**

— ylinda

a çok

ard u

Aziz Nesin Cami - ÜL - Ezher'i Anlatıyor

HAFTANIN NOTLARI

Feyzioğlu ve yedi arkadaşının İnönü'ye karşı harekete geçmesi geçen hafta CHP'yi karıştırdı.

2 ocak

Devlet İstatistik Enstitüsü, tahmini değerlendirmelere dayanarak milli gelir artış oranının yüzde 8,8'e ulaştığını açıkladı.

1961 yılından beri uygulanmakta olan "Servet Beyannamesi" sisteminin yürürlükten kaldırılmasını öngören kanun tasarısı, Millet Meclisi Maliye Komisyonu'nda görüşülmeğe başlandı.

CHP Meclisi'nin sekiz üyesi ortak bir bildiri yayımlayarak "CHP'nin sosyalist partisi olmayacağına dair endişelerin giderilmediğini" ileri sürdüler ve İnönü ile mücadele edeceklerini açıkladılar.

Vietnam'da ateş-kes süresinin dolmasından iki dakika sonra Amerikan uçakları şiddetli bombardmana başladı.

New York Başpiskoposu Kardinal Spellman'ın Vietnam savaşını destekleyici konuşma yapması üzerine Vatikan, New York Başpiskoposluğu ile Amerikan Silahlı Kuvvetleri Başrahipliği'ni ayırmağa karar verdi.

İngiliz Filozofu Lord Russell'in Vietnam olaylarını incelemek üzere kurduğu soruşturma kurulu Hanoi'ye vardı.

İngiltere, Küba'ya uzun vadeli kredi açarak büyük bir sun'ü gübre fabrikası kurma teklifinde bulundu.

TIP Genel Sekreteri Rıza Kuas, Genel Başkan Aybar'ın yılbaşı mesajı radyoda yayınlanırken bazı cümlelerinin çıkartıldığını bildirerek bunun ağır bir suç olduğunu söyledi.

3 ocak

Feyzioğlu ve arkadaşlarının hareketi üzerine İnönü, Merkez Yönetim Kurulu üyelerine "Bu hareket bana karşıdır. Siz buna karışmayın. Ben gereğini yapacağım" dedi.

Kennedy'yi öldürmekten şüpheli Oswald'ı vuran Jack Ruby akciğer kanserinden öldü.

JACK RUBY

İkili anlaşmalar üzerinde Türkiye'nin hazırladığı değişiklik tekliflerini inceleyen Washington Hükümeti, bu değişiklik teklifini müzakereye hazır olduğunu bildirdi.

MTTB'liler Teknik Üniversite öğrenci yurdunu basarak binayı ve eşyayı tahrip ettiler.

Alman filozofu Jaspers "Es ki bir nasyonal sosyalist olan Klesinger'in başbakanlığı Almanlara hakarettir" dedi.

18 inci kotada spekülâtif hareketlere engel olmak için sıkı tedbirler alındı. Liberasyon listesinde bir kısım ithal malları izne tâbi tutuldu.

Almanya'da Opel Fabrikası, 350 Türk işçisinin işine son verdi.

Çin'de Mao Çe Tung'u devirmek üzere "Macar İhtilâfı" tipinde bir ayaklanma teşebbüsü bastırıldı.

4 ocak

Sovyet Rusya - Çin Halk Cumhuriyeti sınırında toprak ihtilâfı yüzünden çarpışmalar olduğu bir Yugoslav gazetecisi tarafından açıklandı.

Batman - Iskenderun petrol boru hattı bugün açıldı. TPAO Genel Müdürü Turgut Gülez, hisselerin yüzde 49'unun özel sektöre devredileceğini açıkladı.

CHP'de durum gerginleşiyor. Gülek de Sekizler'i desteklediğini açıkladı.

Osman Yüksel Serdengeçti AP'den ihraç edildi.

MTTB'lilerin bir gün önce Teknik Üniversite öğrenci yurdunu basması olayını protesto etmek üzere Teknik Üniversite'li Taksim Meydanı'nda miting yaptı.

Cezayir Muhalefet Liderlerinden Muhammed Hıdr Madrit'te meçhul suikastçılar tarafından öldürüldü.

5 ocak

CHP içindeki ihtilâfı görüşmek üzere Merkez Yönetim Kurulu, il başkanlarından kurulu küçük kurultayı toplantıya çağırmağa karar verdi. Banguoğlu Kurultayın iptali için dava açtı.

AP'den ihraç edilen Osman Yüksel Serdengeçti basın toplantısı yaparak "AP fakir halkı unuttu" dedi.

Meclis Karma Komisyonu'nda TIP Sözcüsü Sadun Aren, Ortak Pazar üyeliğinin sanayimizi tehdit ettiğini söyledi.

Meclis'te Kıbrıs üzerine gen soru görüşüldü, TIP sözcüsü Boran çüslerden arınmış bağımsız bir Kıbrıs'ta ıki cemaatin bir arada yaşayabileceğini söyledi.

Sun Gazetesi, Jack Ruby'nin ölmeden önce kendisiyle konuşanlara "Vücuduma kanser hücreleri aşılandı" dediğini açıkladı.

ANT'A ABONE OLUNUZ

ANT Dergisi'ne yıllık 60 Lira, altı aylık 30 Lira ve üç aylık 15 Lira karşılığında derhal abone olabilirsiniz.

ABONELERİMİZE KİTAP ARMAĞAN EDİYORUZ

ANT Dergisi, yıllık ve altı aylık abonelerine GERÇEK YAYINEVİ yayınlarından armağan etmektedir. Aşağıda isimleri yer alan kitaplardan, yıllık abonelerimiz iki adet, altı aylık abonelerimiz bir adet almak hakkına sahip olabileceklerdir.

AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER VE SOSYALİZM
Fethi Naci, 7,5 Lira.

SOVYET RUSYA, AZERBEYCAN, ÖZBEKİSTAN, BULGARİSTAN, MACARİSTAN
Melih Cevdet Anday, 7,5 Lira.

SOVYETLER BİRLİĞİ İLE AZ GELİŞMİŞ ÜLKELER ARASINDA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ
Malawya, 5 Lira.

YENİ SÖMÜRGEÇİLİK
Nkrumah, 5 Lira.

ÇAĞIMIZIN SANATI
Aragon, 5 Lira.

JAPON KALKINMASI VE TÜRKİYE
Ok - Perceval
İdris Küçükömer, 4 Lira.

Dergimize yıllık abone olmak isteginde bulunan okurlarımız yukarıdaki kitaplardan ikisini, altı aylık abone olmak isteyenler ise birini seçerek isimlerini abone talebiyle birlikte aşağıdaki adrese bildirmelidirler:

ANT DERGİSİ — P.K. 934 - Sirkeci - İSTANBUL

MTTB'lilerin Teknik Üniversite öğrencilerine baskı yapmağa kalkışması üzerine geçen hafta da gençler arasında olaylar ve polisle çatışmalar oldu.

Yozlaştıрма!

GEÇEN yılın CHP'ye miras bıraktığı kişisel çekişmeler, geçtiğimiz hafta daha da şiddetlenerek, bir ithalât tahdidi meselesini, bir Amerikan Üsleri meselesini ikinci derecede bırakacak kadar büyük yankı yaptı. Ecevit'ten yana ağırlığını koyan İnönü'ye karşı Feyzioğlu ekibinin bayrak açması, Ortanın Solu ekibi ile bir kısım gazeteler ve dergiler tarafından Türkiye'de sosyalist harekete karşı açılmış bir cihad sayıldı. Hele İnönü'nün bu hareketi tek başına göğüsleyeceğini bildirmiş olması, sosyalist hareket hesabına bir zafer müjdesi olarak kabul edildi.

CHP'de bir süreden beri "Ortanın Solu" deyimi etrafında verilen kişisel mücadele İnönü'nün galip çıkması, Türk Solu'na ne getirecektir? CHP'deki Ortanın Solu hareketi, TİP'in göstermiş olduğu beklenmedik gelişme karşısında, hiçbir seçim şansı kalmadığını, AP ile TİP arasında zamanla eriyeceğini gören CHP'nin politik bir manevrasından başka bir şey değildir. Bugüne kadar despot bir yönetimin 'temsile'si olarak halka kendisini asla benimsettirememiş bir CHP'nin, kırk yıldır solu cendere altında tutan bir İnönü'nün, sihirli bir değnekle dokunulmuşcasına birdenbire solcu kesilivermelerini, herhalde ortanın solu hareketinde keramet bulanlar da başka türlü izah edemeyeceklerdir. CHP için önemli olan sosyalizm değil, solda biriken oyları ele geçirmek endişesidir. Emekçi sınıfların bilinçlenip bağımsız bir politik kuvvet haline gelmesini endişe ile karşılayan egemen sınıflar ve Amerika, ortanın solu hareketinin gelişmesinden memnundur. Çünkü Türkiye'deki sosyalist gelişmeyi yozlaştırmamanın en kolay yolu budur. Nitekim Ecevit de, Parti Meclisi'nde, Amerika'nın ve iş adamlarının ortanın solu hareketini alkışladıklarını açıklamıştır.

SMET Paşa'nın sesi durumunda olan bir dergi ise, son sayısında "CHP karma ekonomiyi devamlı ve esas sistem olarak görmektedir. CHP doktriner değil, faydacı (pragmatik) hüviyette bir siyasi kuruluştur" demektedir. Bu pragmatizmin nasıl zigzaglar çizebileceğini ise, CHP'nin kırk yıllık icraatını bilenler gayet iyi takdir edeceklerdir. Kaldı ki, pragmatizm söz konusu ise, Menderes de, Bölükbaşı da, Ali-can da, Türkeş'te, hattâ bugün persona non grata ilan edilen Feyzioğlu da milli meselelerde zaman zaman bugün solcu kesilen CHP'lilerden daha yararlı davranışlarda bulunmuşlardır. Türkiye'nin bağımsızlığını korumak yolunda her mücadele kutsaldır. Ve mutlaka saygı gösterilmelidir. Ama kırk yıllık faşist uygulamadan sonra, sınıfsal bünyesi hiç değişmediği, bilimsel sosyalizmle bağdaşacak doğru dürüst bir görüş getirmediği halde sırf oy endişesiyle ortanın solundan söz açan bir partiyi Türkiye'de sosyalizmin temsilcisi durumunda göstermeğe kalkışmak, egemen sınıfların sosyalist gelişmeyi yozlaştıрма oyunlarına âlet olmaktan başka hiçbir sonuç vermeyecektir.

Meclis'te ikili anlaşmalar konusu görüşülürken AP sözcüsü Aydın Yalçın'ın TİP'i suçlaması üzerine TİP milletvekilleri müdahale etti. Ali Karıcı ve Adil Kurte'le Meclis'ten çıkarma cezası verildi. Gensoru önergesi reddedildi.

ADİL KURTEL

Beş bin Üniversiteli genç, profesörleri ile birlikte bir yürüyüş yaparak MTTB'li-lerin baskını ve gericiliği protesto etti.

İkinci Beş Yıllık Planın ilkeleri ve 105 Milyarlık yatırımın yüzde 70'ni kamu sektörünün yapacağı açıklandı.

Atatürk'ün Bursa nutku için verilen bilirkişi raporunda bu nutkun suç teşkil etmediği bildirildi. Prof. Özçelik nutkun suç teşkil ettiğine dair muhafazet gerhi verdi.

TMTF Adapazarı Kongresi'nin iptali için İstanbul 17. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan dâvaya bakmaktan hâkim istinkâf etti.

Cumhurbaşkanı Sunay ve Başbakan Demirel Dört-yol'da Kıbrıs Değiştirme Birliği'ni denetlediler.

Kennedy'yi öldürmekten şüpheli Oswald'ın annesi Marguerite Oswald, Jack Ruby'nin ölümü ile ilgili bir soruşturma açılmasını istedi.

CHP Meclis ve Senato Grubu, 18. Kurultay'da alınmış olan kararların çoğaltılarak bütün teşkilata dağıtılmasına karar verdi.

İngiltere de uzun süreli Sosyal Plan ama İşleri yürütme görevli Devlet Bakanı Douglas Houghton ile yedi bakan, kabinenin gençleştirilmesini sağlamak üzere istifa ettiler.

Çin'de Mao Çe Tung, Cumhurbaşkanı Liu Şao Şi ve parti genel sekreteri Teng Hsiao Ping'i önemli kararlar alırken kendisiyle istişare etmemekle suçladı.

CHP'deki ihtilafı yatıştırmak için İsmail Rüştü Ak-sal ve bazı milletvekilleri arabuluculuk teebbüsüne giriştiler.

Bütçe Karma Komisyonunda Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu Başkanı Hayrettin Uysal, Milli Eğitim Bakanı Dengiz'i "öğretmen düşmanı" ilan etti.

Japon basını, Kızıl Muhafızların Başbakan Çu En Lay'ı da karşılarına aldıklarını ve Pekin'de Çu aleyhinde afişler asıldığını bildirdi.

Amerika'da yayımlanan Business Week Dergisi Türkiye'de üç ekonomik sektör bulunduğunu ileri sürdü: Kamu sektörü, özel sektör ve Koç sektörü...

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği Kongresi'nde silahla ateş eden ve oy torbasını kaçıran iki MTTB'li genç tevkif edildi.

Bütçe Komisyonu'nda Sağlık Bakanlığı bütçesi görüşülürken Türkiye'de 25 Bin frengili, 10 Bin cüz zam bulunduğunu açıklandı.

● Teknik Üniversite öğrencilerinin cuma günü yaptığı saldırıyı ve gericiliği protesto mitingine öğretim üyeleri de katıldı.

AMERİKA İKİLİ ANDLAŞMALARLA NEYİ SAVUNUYOR?

Bütçe raporuna göre ikili andlaşmalarla AP iktidarının sosyal anlayışı savunulacak.

ALİ KARCİ

— Amerikan Senatosu mu? —

OSMAN BÖLÜKBAŞI

— Bağımsızlığı savundu —

TİP Milletvekili Sadun Aren aşağıdaki soruyu soruncaya kadar Dışişleri Bakanlığı bütçesi raporunda böyle bir sözün yer aldığını kimse farkedememişti.

"Raportörün raporunda ikili anlaşmaların, toprak bütünlüğümüzü ve sosyal anlayışımızı savunmak için yapıldığı yazılmaktadır. Bugün AP tarafından temsil edilmekte olan sosyal anlayış değişince, mesela seçimle başka bir parti iktidara gelince Amerika silahlı müdahalede bulunacak mıdır?"

Bu soru üzerine AP'liiler de dahil bütün komisyon üyeleri durakladılar. Cümlelerin anlamı açıldı: AP seçimle işbaşından gidirse, Amerika, ikili anlaşmalara göre, silahlı müdahalede bulunacaktı.

Aren'in müdahalesi üzerine Raportör Erol Akçal cümleyi

şöyle düzeltti: "Sosyal anlayışımızın icabı olarak, toprak bütünlüğümüzü savunmak için Amerika ile yaptığımız ikili anlaşmalar..."

Ancak, kelimeler ne olursa olsun, ikili anlaşmalar, ulusal bağımsızlığımızı tehdit eden bir sömürge belgesi halinde hâlâ yürürlükteydi.

Nitekim Aren tekrar soruyordu: "Amerika ile ikili anlaşmaları gözden geçirmek için bir temel anlaşma taslağı hazırlanmış ve ABD'ye verilmiştir. ABD'yi bu konuda müzakereye oturtmak için ne yapılmıştır ve ne yapılması düşünülmektedir?"

Sorunun cevabı iki gün sonra Washington'dan geldi: "Amerika, Türkiye'nin hazırladığı ana anlaşma metni üzerindeki incelemesini bitirmiştir ve mü-

zakereye hazırdır."

Türkiye İşçi Partisi'nin parlamentoya girmesinden sonra ikili anlaşmalar konusunda gösterdiği hassasiyet ve verdiği mücadele nihayet etkisini gösteriyordu. Ancak anlaşmalar üzerindeki Türk - Amerikan görüşmeleri ne sonuç verecekti? Görüşmeleri yürütecek olan AP iktidarının bu konudaki tutumu, görüşmeler sonunda Türkiye'nin bağımsızlığını gölgeleyen bu anlaşmalarda önemli bir değişiklik yapılamayacağını ortaya koymaktadır.

MP'nin "Kıbrıs, Amerikan Üsleri ve İkili Anlaşmalar" konusunda verdiği gensoru önergesinin AP sözcülerinin Amerika'yı savunan konuşmalarından sonra reddedilmesi de bu endişeyi doğruladı. MP adına konuşan Bölükbaşı "Amerika'ya

kaside okumak âdeta bugünkü hükümet için bir siyasi programdır" diyerek kararsızlığını belirtirken TİP Sözcüsü Behice Boran da "İkili anlaşmalarla Amerikan üsleri hükümlerlik haklarımıza aykırıdır. İkili anlaşmalar feshedilmeli ve Türkiye NATO'dan çekilmelidir" dedi. AP Sözcüsü Aydın Yalçın ise Boran'ın bu isteğini "Son zamanlarda beliren soğuk harp taktikleri arasında yer almaktadır. Komünist propagandasının asıl hedefi de masum istekleri bir takım çağrışımlar yaparak istedikleri ortamı yaratmak olacaktır." diye cevaplayarak âdeta Pentagon'un sözcülüğünü yaptı. Yalçın'ın bu suçlamaları karşısında TİP Milletvekillerinden Âdil Kurtel ve Ali Karcı haklı olarak tepki gösterdiler. Ancak

DP'nin Ağah Erozan'ını aratmayan AP'li Meclis Başkan Vekili'nin bu haklı tepkiye cevabı iki milletvekiline Meclisten çıkarma cezası vermek oldu. AP milletvekillerinin ikili anlaşmalar konusundaki gensoru önergesini reddetmesi de, Amerika ile yapılacak pazarlığın ne derece olumlu sonuç vereceğini şimdiden gösteriyordu!

İTHALÂT

■ 18. kota Türkiye'yi tehdit eden büyük krizin habercisidir.

EKONOMİMİZİN temel meselerinden biri olan dış ödeme açığı bütün vehametiyile

ALİŞVERİŞ ÜSTÜNE

Refik
Erduran

EVHAMLI olmak kötüdür ama, enayiliğe yakın derecede safdil olmak daha da kötüdür. Hele milletin kaderiyle ilgili konularda...

Birbirlerinin tutumlarına ve davranışlarına bakarak;

— Galiba satıldı bunlar da, diyor-sunuz.

ÇEVRENİZDEKİ çok okumuş, çok zarif, çok olgun kişiler hemen "çık-çık" layıp ayıplıyorlar:

— Fikir tartışmalarına suçlama karıştırmayalım...

PEKİ karıştırmayalım.

KARIŞTIRMAYALIM ama, hangi fikir tartışmasına?

BUGÜN Türkiye'de sosyalistler arasındaki metod tartışmaları dışında bir "fikir" hareketi gören varsa be-ri gelsin. Bizim gözümüze çarpan sadece iğrenç bir maskeli balo. Şa-faktan önce bilsütlün karararı ufuklar gibi, gittikçe kabuslaşan bir namussuzluk cümbüşü.

ADAM sandığınız birinin elini sıkıyor-sunuz, fikir diye söylediği sözleri uzun uzun eleştiriyorsunuz; ertesi gün bakıyorsunuz ki herifcioğlu kendi lâflarının da tam tersi bir tutumun içine balıklama dalmış, bambaşka hesapların girdabında nâralar atıyor.

NASIL oluyor bu? Hazretin aldığı yüz seksen derecelik virajı bir "fikir

değişikliği" mi sayacağız?

ÖYLE dersek olgun davranmış falan değil, sadece onun işini kolaylaş-tırmış ve bu oyunları sahneye ko-yan yabancı rejisörlere bilmeden asistanlık etmiş oluruz.

SÖZÜMÜZÜ sakınmadan, hiçbirseyi tathya bağlamadan, gerçeği hayır-mak zorundayız:

— Satılıyorlar bu alçaklar!

ANCAK, "satılma" olayının mekaniz-ması üstünde de görüş berraklığı-na ulaşmak gerek.

İNSANLAR buzdolabı gibi pullu, im-zalı, tediye anlaşmalı faturalarla satılabilirler elbette. Üst seviye-lerde çoğu kere bu iş kader birliği yönünde hizmet tekliflerine karşı-lık "destek vaadi" ileri sürülerek yapılır. Bunun için de bir kokteyl partide ayaküstü iki dakika konuş-mak yeterlidir.

HATTÂ okadarı bile şart değildir. Hiç-bir temasta bulunmadan da tutum-lar arasında paralellik kurulması ve öylece "kendiliğinden" bir hiz-met satışının gerçekleşmesi müm-kündür.

BEN bir ünlü gangsterin İstanbul'un bütün gece hayatını kontrol altına almak üzere olduğunu tahmin et-sem, ona karşı çıkacağıma hemen yakınlarıyla ahpaplık kurmağa başlasam, bir de batakhane açma-

ğa hazırlansan, herife satılmış sa-yılmaz mıyım? İlle de aramızda "sattım, aldım" diye bir tokalaşma geçmesi mi gerekir?

BÖYLE konularda bir yargıya varır-ken en çok dikkat edeceğimiz nok-ta insanların davranışlarını sırf ki-şisel nedenlere bağlamamak, tutumlarının ülkemizin genel görü-nüşündeki yerini ve sınıflararası güç dengesine etkisini de hesaba katmaktır.

ÖRNEK diye CHP içinde kazan kal-dıran sağcılarının durumuna baka-lım. Bazıları "post kavgası" diyor-lar. Öyle diyerek de onların dav-ranışına en ağır damgayı vurduk-larını sanıyorlar.

YANLIŞTIR.

EĞER Post CHP ise, bunun İnönü'ye, parti teşkilatına ve ilerici kamu-oyuna karşı çıkılarak elde edile-meyeceği açıktır. Söz konusu bey-ler böyle apaçık bir gerçeği göre-meyecek kadar ahmak değillerdir.

ÖYLEYSE? Nedir onları bu çılgınca tersliğe iten hesap ve güven?

CEVABI siz düşünün.

YALNIZ şurasını hepimiz çok iyi bi-lelim ki bugün bin bir çeşit oyunla üstünde çekişilen post Türkiye'dir, Türkiye!

AMA kaptırmayacağız.

ÖYLE değil mi?

devam etmektedir. 1966 ithalatı, bir önceki yılın ithalatına oranla % 27 arttığı halde, 1966 ihracatı bir önceki yılın ihracatına oranla ancak % 8 artmıştır; 10 aylık dış ticaret açığı 239 milyon dolardır. Bu dengeleşmenin doğurduğu dış ödeme güçlükleri son aylarda transfer güçlükleri yaratmıştır. Buna bir de devalüasyon yapılacağı ihtimalinin eklenmesi, ithal taleplerini son aylarda birdenbire son derece artırmış ve hükümeti liberasyon listesinden yapılan ithalatı önlemek zorunda bırakmıştır.

Geçen hafta açıklanan 18. kota, son aylarda aşikâr bir şekilde su yüzüne çıkan dış ödeme güçlüklerini, birtakım geçici tedbirlerle geçiştirmek çabasının eseridir. 16 kalem malın kotadan çıkarılması, liberasyon listesindeki bir kısım malların -liberasyon listesinde oldukları halde- ayrıca bir de izne bağlanması, AİD ithalatının mali bakımdan zorlaştırılması, eskiden ithalata tanınmış olan bazı kolaylıkların kaldırılması, bu çeşit tedbirlerin başlıcalarıdır. Bunlarla, belki kısa süreli bir rahatlama sağlanabilir; ama 1967 yılı, kaçınılmaz şekilde, dış ticaretin tıkanma yılı olacaktır. (Bu konuda İdris Küçükömer'in bu sayımızdaki incelemesine bakınız)

CHP

■ Son sözü yine İnönü söyleyecek

GEÇEN hafta Parti Meclisi bildirisine karşı CHP Meclisi, Grubu Başkan Vekili Turhan Feyzioğlu ile yedi arkadaşının yayınladığı bildiri, CHP'de bir süreden beri devam eden kişisel çekişmeyi en gergin noktaya sürükledi. Genel Başkan İnönü'nün, Merkez Yönetim

Kurulu'na "Siz bu işe karışmayın" diyerek Feyzioğlu'nun hücumlarına bizzat göğüs germesi ise, Ecevit'çilere büyük güç kazandı. Ancak, Parti Meclisi toplantısından sonra İnönü'nün gripten rahatsızlanıp evinden çıkamaması, Feyzioğlu Grubu'na, geçici de olsa, meydanı boş bıraktı. Sekizler, mücadeleyi, Kurultay'da ittifakla kabul edilmiş olan "Ortanın Solu" kararını bastırıp bütün teşkilata dağıtacak kadar ileri götürdüler.

Dergimizin baskıya verildiği pazartesi günü bütün gözler Parti Meclisi'nin yeniden başlayacak olan toplantısına çevrilmiş bulunuyordu. Her ne kadar bu toplantının gündeminde bazı küçük değişiklikleri ve teknik meseleler yer almakta ise de, Feyzioğlu Ekibi, ihtilafı tekrar ortaya çıkartmak için hazırlık yapmış bulunmaktadır. Feyzioğlu ekibi Parti Meclisi'nde herhangi bir galibiyet elde edecek oy gücüne sahip bulunmakla beraber, ortalığı karıştırabilecek kuvvetli sözcüleri mevcuttur. Sayıları azala azala beş kişiye düşmüş bulunan Feyzioğlu taraftarlarının, pazartesi toplantısında bazı teknik meseleleri söz konusu ederek Ecevit ekibine karşı yeniden hücumu geçmeleri beklenmektedir.

CHP Gruplarında ise, Feyzioğlu takımına mı, yoksa sayıları 30'u bulan Ecevit taraftarlarına mı oynayacaklarına karar veremeyen Gülek tipi politikacılar da kesin sonuca ulaşılncaya kadar arabulucu rolünde görünmeyi tercih etmektedirler.

Ecevit - Feyzioğlu çekişmesi, Parti Meclisi'nde çözümlenmeyeceğine göre, toplantıya çağırılmış olan 11 başkanlarından kurulu Küçük Kurultay'da mesele ele alınacak, belki de büyük kongreye gitmek zorunluluğu ortaya çıkacaktır.

Ortanın Solu ekibi, bu mücadeleyi aydın çevrelerde bir sol - sağ mücadelesi olarak göstermeğe çalışırken, alt kademelerde ve iş çevrelerinde de ortanın solu hareketinin aşırı solu önleyecek ve mevcut düzeni koruyacak tek çare olduğu propagandası yapmaktadır.

Görünüş odur ki, CHP'de her zaman olduğu gibi yine İnönü'nün dediği olacak, Feyzioğlu ve arkadaşları büyük bir ihtimalle Gülek'in akıbetine uğrayacaktır.

TRT

■ Radyo yöneticileri sansüre başladılar

SON zamanlarda adamakıllı iktidarın etkisi altına giren TRT bu sefer de işi sansürcü-

Aydın - Kapitalist Çatışması Sosyalizm Değildir

Cetin Altan

ZANNEREDİM ki bir meseleyi artık açık seçik ortaya koymak zamanı geldi. Türkiye'de uzun yıllardan beri sosyalist, akım bir aydın-kapitalist çatışması niteğinde kaldı. Kapitalizme karşı çıkmak aydınlar çevresinde sosyalistlik için yeterli sanıldı. Oysa emekçi halk yığınları yine bu çatışmanın dışındaydı. Ve proletaryanın devlet yönetimine ağırlığını koyması diye bir dava yoktu ortada... Para sahipleriyle kafa sahiplerinin devlet yönetimindeki öncülüğü çekişmesiydi biraz da bu. Sosyalist bir görüntüde olması da aydınların, kapitalizmin sömürçülüğünü ve hele Türkiye'deki çıkmazını kolayca ortaya koyabilmelerinden ileri geliyordu. Ancak kapitalizme karşı yapılan bu tenkit ve sert çıkışlar burjuvaziye karşı emekçi halk sınıflarını örgütleyerek iktidara yaklaştırma eyleminden çok, sömürüye kızgın aydınları iş başına getirmek eğilimini taşıyordu.

Ve bir yerde bunun ünlü Rus anarşisti Makhaiski'ye hak verdirecek bir oluşa yöneleceği şüphesi kimsenin aklından geçmiyordu.

Vaktile Trotsky'nin kendisiyle ağır tartışmalara giriştiği Makhaiski, sosyalizmi şu şekilde tanımlamaya kalkmıştı:

"Sosyalizm işçilerin profesyonel aydınlar tarafından sömürülmesine dayanan bir rejimdir"

Sosyalizm işçilerin profesyonel aydınlar tarafından sömürülmesine dayanan bir rejim değildi ama sosyalizmi burjuvazi - proletarya mücadelesi yerine Kapitalist - Aydın mücadelesi halinde görmek ve bundan ibaret sanmak onu böyle bir yozlaşmaya itebilirdi.

Çünkü siyasi bir örgüt içinde emekçi halk sınıfıyla kaynaşmamış aydınlar da iktidara geldikleri takdirde, kendilerinin dışında sömürülme müsaait bilimsiz ve eyleme geçmemiş bir emekçi sınıf bulacaklardı.

Burada tek garanti ve sigorta kapitalizme karşı çıkmış perakende aydınların dürüst ve iyi niyetli oldukları için böyle bir şey yapmayacakları postülasıydı.

İyi niyet ve dürüstlük ise metafizik sözlerdi. Bilimsel sosyalizmin determinizmiyle bağdaşmazdı bu postüla...

"İşçi sınıfının öncülüğü" sözü boşuna edilmemişti. Çünkü ancak emekçi sınıfı iktidara geldiği zaman kendisinin dışında sömürülecek bir sınıf bulamıyordu. Emekçi sınıfın dışındaki bütün sınıf ve tabakalar için ise daima sömürülebilecek bir emekçi sınıfı mevcuttu. Bu sebeptendir ki yalnız ve yalnız emekçi sınıfının yapısı ve karakteri uygundu sosyalizmi uygulamaya. Bu sınıfın örgütüne katılmadan ve onun kontrolüyle örgüt ağırlığına girmeden kimse uygulayamazdı sosyalist bir düzeni.

Kapitalizme karşı çıkmış da olsalar, perakende aydınların yönetimi, öncelikle aydınlar arasında emekçi sınıfın sırtından ihsanlar dağıtmaya yönelecekti. Öntüne gelen arkadaşının iyi ve eski bir sosyalist olduğunu ileri sürerek onu kayırmaya ve böylece yine emekçi sınıfının dışında, tabii duruşuyla burjuvazi geleneklerine dönük bir aydınlar şebekesi kendi içinde kenetlenmeye başlayacaktı.

Bu tehlikeyi ortaya koymak ve emekçi halkın katılmadığı kapitalist - aydın çatışmasını Burjuvazi - Proletarya mücadelesinin eylemi içine sokmak bizce artık şart olmaktadır.

Bu şart yerine getirilmedikçe sosyalizm daima yozlaşmaya ve emekçi kitlelerde büyük tepkiler yaratmaya adaydır. Böyle bir yozlaşmayla onun karşılaşıacağı tepkilerin ilk getireceği şey de sosyalizm adı altında kaskatı bir faşizmdir.

Bizler emekçi sınıfları mutlaka örgütlemeye ve burjuvaziye karşı onların sınıfının ağırlığını devlet yönetimine doğru desteklemeye mecburuz. Onlarsız perakende aydınlar olarak kapitalizme karşı sosyalizmi kurabileceğimiz ve yürütebileceğimiz iddiası, pek boş, pek seraplı ve pek bireysel bir iddiadır.

Sosyalizm sadece devlet yönetiminde hak isteyen aydınlarla kapitalistlerin çatışması değildir çünkü...

luge vurdu. Parti liderlerinin yılbaşı mesajları yayınlanırken TİP Genel Başkanı Akyar'ın mesajından şu cümleler çıkarıldı:

"Bu dilekler gününde, Amerikan üslerinden, askerlerinden, Amerikalı uzmanlardan, barış gönüllülerinden temizlenmiş, tam bağımsız bir Türkiye dileirim... Mazlum ve kahraman Vietnam halkına, Amerikan emperyalizmine karşı kutsal savasında zafer dilerim..."

Anlaşılan TRT yöneticileri, bütün insanlığın ortak dileğine tercüman olan bu sözleri katılmıyorlardı. Ama katılmasalar da, bir parti liderinin sözlerini sansürden geçirmenin suç olduğunu da mı bilmiyorlardı?

DANIŞTAY

■ Millî emniyet nasıl raporlar veriyor!

Ki buçuk yıl önce millî emniyetin bir raporuyla görevinden uzaklaştırılan Kayseri Lisesi Felsefe Öğretmeni Sadık Göksu'nun Danıştay'da açtığı iptal davası kararın bozulmasıyla sonuçlandı. Danıştay kararına göre Göksu öğretmenliğe dönebilecektir.

Göksu'nun görevinden uzaklaştırılmasına sebep olan karardan aldığımız şu pasaj bir ibret vesikası teşkil etmektedir: "Millî Emniyet Hizmeti Başkanlığı'ndan bakanlığımızın 1. 8. 1964 tarihli, 587 sayılı yazısına karşılık olarak alınan 4. 8. 1964 tarih, 180616 sayılı

yazılarında belirtilen sebeple re binaen görevine son verilmesine..."

İşbu karar, CHP'nin koalisyon iktidarı zamanında alınmıştır.

TRAFİK

C.H.P. de çekişmeler: "Biz ortadayız!"

"— Hayır, ortanın solundayız!"

"— Yooo... Ortanın biraz solunda gibiyiz!"

Eeee... yeter yahu! Çekilin ortadan da, yolunuz açılsın!

İSMET İNÖNÜ

— Sekizler'in hedefi —

Türk İş'in ilk genel sekreteri olarak 1952'de Amt Kabir'de özel defteri imzalarırken görülen Şaban Yıldız bugün Türk İş'i yabancı ci- karlara âlet ol- makla suçla- maktadır.

DİSK KURUCULARI BU HAFTA TOPLANIYOR

■ Türk - İş Amerika- lıların kontrolü altına girmiştir.

DEVİRİMCİ İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun kuru- lacağına dair ilk defa geçen hafta ANT'ta yayınlanan haber, geçtiğimiz hafta bütün işçi ve hükümet çevrelerinde geniş yankı yaratmıştır. Uzun süre- dir böyle bir çıkışı endişe ile bekleyen Türk İş yöneticileri, DİSK'çilere karşı iftiralarla dolu saldırılara girişirken dev- rimci sendikalar da, yeni ha- reketi bir an önce sonuçlandı- rmak için 14 Ocak'ta toplanma- ğa karar vermişlerdir.

DİSK'in kurulacağı duyulur duyulmaz İstanbul'dan Anka- ra'dan, Karadeniz Bölgesi'nden, Güney'den bir çok sendika, ku- ruculara başvurarak yeni kon-

federasyonda yer alacaklarını bildirmişlerdir

Türk İş'in bu baltalama te- sebbüsü karşısında DİSK'çiler yeni kuruluşu bir an önce ger- çekleştirmek üzere 14 Ocak Cu- martesi günü saat 10'da İstan- bul'daki bir lokalde toplanarak o güne kadarki hazırlıkları gözden geçirmek kararına var- mışlardır.

DOLARCILAR!

Türk İş Başkanı Seyfi De- mirsoy'un yeni kuruluşun "u- cube doğar" diye bahsetmesi, devrimci sendikacılar arasında tebessümle karşılanmıştır.

DİSK'çilere göre tamamen mil- li bir nitelik taşıyacak olan ye- ni konfederasyon, Amerikan Doları ile beslenen ve işçi sı- nıfının çıkarlarıyla çelişme ha- linde bulunan Türk İş'in kar- şısında kısa zamanda gel'şerek Türk işçi sınıfının gerçek tem- silcisi olacaktır. 11 Milyon'luk bütçesinin 9 Milyon'unu Ame- rika Hükümeti'nden, AİD'den sağlayan Türk İş, milli bir ku- ruluş olmak niteliğini çoktan yitirmiştir. DİSK'çiler, gere- kirse Türk İş'in kirli hesapla- rını birer birer ortaya koya- cıklarını söylemektedirler.

Kurucular, geri bırakılmış Türkiye'nin şartlarına özgü, dayanışmaya dayanan, grevlerde tek kalb gibi çarpan, eğitimde

temel işbirliğini amaç sayan milli bir işçi konfederasyonu- nun işçileri bilinçlendirme yo- lunda bir çok engellerle karşı- laşacağını, dış ve iç sömürücü- lerin, bir çok geri kalmış ül- kede olduğu gibi Türkiye'de de bu harekete karşı Türk İş'i kullanacaklarını da belirtmek- tedirler. Geri kalmış toplum- larda yardım maskesi altında verilen dolarların bir sentinin bile karşılıksız verilmeyeceğini yakın tarih göstermiştir. Türk İş yöneticilerinin daha başlan- gıta DİSK'e karşı verdikleri demeçler, DİSK kurucuları ta- rafından "Sahibinin Sesi" ola- rak nitelendirilmektedir.

UCUBE HANGİSİ?

DİSK'i meydana getirecek sendikaların daha önce kurdu- ğu SADA'nın Genel Sekreteri Şaban Yıldız, Türk İş'in duru- munu şöyle ortaya koymuştur:

"Türk İş, 1962 yılından son- ra eğitim fonu ve teknik yardım adı altında emperyalist Ameri- ka'nın AİD denilen teşekkülün- den büyük yardımlar kabul et- mek zilletini göstermiştir. Üs- telik, teknik uzman adı altında Türk İş örgütünün aralıksız A- merikan ajanlarının kontrolü altına girdiği görülmüştür.

Gerçek Amerikan işçi örgüt- lerinin bile acı tenkidlerine uğ- rayan AFL-CIO'nun liderlerin- den emperyalist ajan Lowesto- ne'un Türk İş yöneticilerinin en yakın dostu olduğunu belirt- mek, sayın Türk İş yöneticile- rinin nasıl yanlış ve tehlikeli bir yolda olduklarını belirtmek için yeterlidir."

Türk İş'i yargılayan Şaban Yıldız'ın cevapsız kalan bu it- hamları karşısında sormak ge- rekmektedir:

"Ucube teşekkül hangisidir ve ucubeler kimlerdir?"

Bu sorunun cevabını herhalde DİSK'in kuruluşundan sonra işçi sınıfı verecektir.

—BU VATAN KİMİNDİR?

"ONA ne şüphe, Türkiye üstünde oturanlarıdır, hepimizin- dir" diyebilir misiniz? Deseniz bile gerçeğe uymaz söyle- diğiniz. Çünkü, Türkiye hepimizin değildir. Ne sıra dağlar gibi toprağın kara bağrında duranlarımızdır, ne de dört mevsim içinde ter dökererek, kan kusarak aç-çıplak, ilaçsız-doktorsuz, odsuz - ocaksız, sözlüm yabana yaşamaya çalışarak, orduya mehmetsik, hazineye para yetiştiren çoğunluğundur. Bu vatan, han apartman ve arsa uğrunda soyunu hırsızlığa alıştırılanların- dır ve de onlara körükörüne usaklık edenlerindir. Onların ma- galarınıdır.

İSTE:

ADNAN Ötügen adlı birini Türkiye Cumhuriyeti Eğitim Ba- kanlığının başına Kültür Müsteşarı olarak getiriyorlar. Ve yürü ya kulum diyorlar. Biz arkadayız, vurduğunu vur, kırıdığını kır. Astığını as, kestiğini kes! O da elinden geleni ardına bırakmıyor. Önce Bakanlığın bütün koltuklarına kendi gibi dü- şünen ve her isteğini gık demeden yerine getirecek, her istediği karara oy birliğiyle imza atacak olanları yerleştirdi. Yetkileri onların eline verdi. Ondan sonra da hangi öğretmen sürülecek- se, hangi öğretmen Bakanlık emrine alınsa, hangi kitap toplatılacaksa, hangi oyun tiyatrodan kaldırılacaksa, nerede yeni sözcükler kullanılmayacaksa... emir üstüne emir, işlem üs- tüne işlem yapmaya başladı. Bunun sonucu olarak, kurduğu özel bir kurulca işe yarar kitapların okullara salık verilmemesi- ni, işe yaramayanların salık verilmesini sağladı. Yayın Müdürlü- ğü başta olmak üzere, Anadolu'dan bütün kafadarlarını tophya- rak Başkentteki kilit noktalarına doldurdu. Okulları baskı altına almak için bunların hepsini ek ders bahanesiyle Başkent oku- larında görevlendirdi. Şimdi bunların astığı astık, kestiği kes- tik. Necdet Sancar'ın kitapları okullarda satılabilir ve Aclan Sayılğan'la Necdet Sancar okullarda körpe dimağlara fas'zmin tohumlarını ekmek için arada söylevler çekebiliyorlar.

TIYATROLARIN kulislerinedek sokuluyor, hesabına gelme- yen tümcelerini hemen ayıklanmasını, yeni sözcüklerin

ayıklanmasını sağlıyor. Ayrıca, Tarık Buğra'nın eserinin oynatılması ve Cahit Okur'un çevirisinin oynatılması karşılığında da, yerinden oynatılmış olan Genel Müdürlü yerinde bırakıyor tiyatroların başında. Bizim o pek ünlü fıkracılar da bu olaylar üstünde bir satırcıkla olsun durmuyorlar. Çünkü oyunları oynatılmaz belki... Hey gidi dünya hey!

TIYATROLARLA kalır mı iş? TRT'ye de çıkarıyor bir emir 'yeni sözcükleri haber bültenlerinde ve tüm yayınlarda kul- lanmayacaksınız,' diyor. TRT bu emre boyun eğer mi eğmez mi günler gösterecek...

YANINA aldığı adamlarla Ankarada kitapçıları tek tek dola- şıp neden sol kitapları vitrinleyip sattıklarını sorabiliyor bu adam. (Hoş, polis de aynı şeyi yapıyor ve sık sık kitap top- latma kararları uygulanıyor bu günlerde).

BİR yandan Köy Enstitüsü çıkışı öğretmenleri eğitim örgüt-ünden listeler halinde temizlerken, bir yandan da onları suçlamak için belge toplama yoluna gitmektedir. Her ne kadar acemice ve ilkelce belge toplamaya ve toplatmaya kalkıyorsa da, Türkiye'de sökmektedir bu yöntem. Asırlardır baskı altında tu- tulmuş, kapıkulu anlayışınca yetiştirilmiş kişilere her dediklerini yaptırabiliyorlar. Örneğin, benim için uydurma belgeler topla- maya kalktılar ve Çukurovada 23 köyü tarayıp 77 öğretmenin i- fadelerini aldılar. Bir yandan Eğitim Bakanlığı ilgilileri, bir yandan İçişleri Bakanlığının jandarma çavuşları. Bunu elde ede- meyince gerekçesiz olarak Bakanlık emrine aldılar. Bununla kalmak istemiyorlar şimdi. Sekiz asırdanberi köylere yeni giren dört kitabı toplatıyorlar. Bir Eğitim müfettişinin altına bir cıp veriyorlar ve öğretmenlerin kişisel kitaplarını ona doldurup önce valiliğe getiriyorlar, oradan da Ötügen Efendiye postalı- yorlar. Onlar da geçen sayıda adlarını verdiğim eserler. Bu eserleri, tehlikeli eserler salık vermiş öğretmenlere, diye Da- niştaya getirecek bu adam, bu kafayla...

ŞİMDİ soruyorum gene, aydın geçinenlere, bu vatan hepimi- zin diyenlere: Bir adam geliyor ve tüm kültür alanına sa- tır atıyor. Hitler Almanyasında öğrendiklerini 1967 Türkiye- sinde uygulamak istiyor. Bir kuloğlu da karşısına dikilmiyor. Öyleyse bu vatan, yalnız Adnan Ötügen ve yordakçılarınıdır. Karşısında çıkıp aksini isbat edenedek çekin elinizi!

SOLCU KURBAĞA

"Anamur'un Demirören Köyü'nde bir öğretmen vardır. Abdülkadir Bulut. Öğretmen sairdir, sanatçı mizaçlıdır. Evinin duvar- larını mahallî elişleriyle süslemiştir. Bir köylü ör- mesi hasır işleme asmış- tır duvara. Hasırın bir ke- narına da bir kamyonun çignediği kurumuş kurba- ğa ölüsü ilistirmiştir. Yal- nız bu kurbağa kurusunun büyük bir suçu vardır: Ön sol ayağı havaya kalkıktır. Kamyon öyle biçimlendir- miştir.

Şimdi bu öğretmen ba- kanlık emrindedir..."

TİP Milletvekili Yu- suf Ziya Bahadın'ın Bütçe Komisyonun- daki konuşmasından

MAHMUT MAKAL

SOL'DAKİ KARŞIT GÖRÜŞLER

FETHİ NACI

Ferruh Doğan

TE

DEMİREL GENE
TEMEL ATTİ— EYVAH! GENE KALKI-
NIYORUZ!..

27

MAYIS'tan önce Türkiye'de sosyalist aydın sayısı kadar sosyalist görüş vardı. Sosyalizmin eylemle ilişkisi olmayan bir düşünce akımı olarak kalmasının; sosyalist aydınların kafalarının sosyalist düşünce için bir çeşit temerküz kampı olmaya mahkûm edilmesinin kaçınılmaz bir sonucu bu.

27 Mayıs'tan sonraki nisbi özgürlük ortamında sosyalist düşüncenin TIP içinde ete kemiğe bürünmesi üzerine sosyalist görüşler yavaş yavaş solo'dan koro'ya dönüşmeğe başladı. Bugünkü durumu en açık özetleyen bir yazı MİLLİYET gazetesinin «Durum» sütununda, 3 Aralık 1966'da, yayınlanmıştır. Geniş yankılar ve bazı çevrelerde bir hayli telâş uyandıran bu yazı «Sosyalist kamptaki çatışma» başlığını taşıyordu. Yazara göre, bir yanda sosyalizmin emekçi kitlelerin sosyalist bir örgüt içinde birleşmeleriyle gerçekleşeceğini ileri sürenler vardı, bunlar TIP yöneticileriydi; bir yanda da bu yolun çok uzak, hatta hayal olacağını ileri sürenler vardı. Şöyle diyordu «Durum» yazarı: «Onlar, bu yüzden kaybolacak yıllar yerine sosyalist düzenin bir an önce kurulması gereği üzerinde durmaktadırlar. Bunun için büyük kitlelerin sosyalist fikirleri benimsemelerini beklemeyen, «orta tabaka aydınları» ile işbirliği yapacak «ilerici çevreler»in hareket geçmeleri görüşü ileri sürülmektedir. Bu hareketten neyin kastedildiği açıkla belli olmamakla beraber, büyük kitlelerin onayını beklemeyen girişilecek bir teşebbüsün demokratik yollarla ilgili şüphelidir.»

B U gözlemin maddi dayanaklarını, bugün sol'daki karşıt görüşlerin birleştiği haftalık bir gazetede buluyoruz. Bu haftalık gazetenin 27 Mayıs 1966 tarihli başyazısında şu satırları okuyoruz: «Geniş kitleler, yüzeyde kalan ve onlara genellikle ıstırap getiren yüzyıllık yanlış bir modernleşme politikası yüzünden, ilerici güçlere inançlarını yitirmişlerdir. Kökü çok derinlere «nen BU GÜVENSİZLİĞİ DOĞRULARI DİLE GETİRMEKLE GİDERMEK, İMKANSIZ YAKIN BİR İŞTİR. Uçurum, ancak geniş kitlelerin kaderini değiştiren bir eylem içinde ve zamanla kapanabilecektir. Öte yandan, KÜTLELERİN hiç değilse başlangıçta İNANÇLI DESTEĞİN-DEN YOKSUN DEVRİMCİLER'in, emperyalizmle bir süre sonra uzlaşma, köklü dönüşmeler karşısında geri-leme ve bir memur burjuvazisinin bütün hastalıklarına yakalanma eğilimleri göstermeleri, ciddi bir tehliktir. Ne var ki toplumsal ilerleme yolu, geniş ve rahat Londra Asfaltı değildir. İnş ve çıkışlarla, bir sürü engel-lerle doludur. UFUKTA GÖZÜKEN BAŞKA BİR YOL DA YOKTUR.»

«Ufukta başka bir yol görmeyenler»in TIP'e yönelttikleri eleştiriler (Bu eleştiriler gitgide saldırı haline gelmektedir) başlıca iki noktada toplanmaktadır. Bunlardan biri «ara tabakalar» meselesi, öbürü «anti-emperyalist mücadelenin sosyalist mücadeleden ayrılması gerektiği»dir.

Bunlara göre «ara tabakalar» denilen bir zümre Türkiye'nin kaderine hakimdir. Aynı haftalık gazetesinin 14 Ekim 1966 tarihli sayısında şöyle denmektedir: «Ama TIP programında bu ara tabakalardan bahis yoktur!» Ve sonra TIP programıyla alay edilerek şöyle devam edilmektedir: «Yoktur, zira batı toplumlarında ara tabakalar, önemli bir rol oynayamamışlardır. Sarahatla tanımlanmış sınıfların yol arkadaşı ya da müttefik olarak kalmışlardır. Bu sebeple batı sosyalistlerinin tahlillerinde ara tabakalar ihmal edilmişlerdir. Bizler de batı sosyalistlerinin tahlillerini aynen aktardığımız için bu önemli tabakayı, Türk toplum yapısının tahlilinde unuttuğumuzuz ve bunun varlığını, ancak son zamanlarda, ama halk düşmanı ve faşist bir tabaka olarak keşfetmekteyiz! (...) Milli Kurtuluş Savaşımız, bu ara tabakaların eseridir.»

S OSYALİSTLER tartışırken hiç olmazsa burjuvalar kadar namuslu olmak zorundadırlar. TIP programının eleştirilecek pek çok yanı vardır, ama eleştirmek başka şeydir, tahrif etmek başka şey! Şimdi TIP programının 42. ve 43.

sayfalarından aldığım şu cümleleri okuyalım: «Yine bu tabaka içinde yer alan aydınlara, yani ülkücü subay ve idarecilerle düşünürlerle, yazarlara, bilim adamlarına, öğretmenlere, sanatçılara ve gençliğe özel bir yer ayırmak gerektir. Bu aydın tabaka tarihi gelişmemizde sayılarının azlığı ile orantılı olmayan bir rol oynamışlar, ülkücü aydınlar, Osmanlı devletinin batı uygarlığına yönelişini devamlı mücadeleleriyle etkillemişlerdir.»

«Kurtuluş savaşı Türkiye'si, bir yönü ile de ilerici aydınların eseridir.» (...)

«Bugün de ilerici aydınlar ve Atatürkçü gençlik, halkla iş ve kader birliği ettikleri nisbette Türkiye'nin gerilikten kurtulması davasında etkin bir rol oynayacaklardır.»

Ara tabakalardan bahsetmediği söylenen TIP programı, yabancı marksistlerin ara tabakalarla ilgili düşüncelerinin özetleri Orient dergisinde yayınlanmadan yıllarca önce ortaya atmıştır bu düşünceleri!

Aynı haftalık gazetede, 10 Ekim 1965 seçimlerinden sonra, aynı yazar şöyle yazıyordu: «Ne var ki TIP, nasırlı ellerden çok, TIP olmasa CHP'ye gidecek memur, öğretmen, gençlik, vs. oylarını almıştır. Yani ara tabakalar, programında kendilerinden yana olan, bunu tam bir açıklıkla dile getiren TIP'e oy veriyorlar. TIP, ara tabakaların önemini biliyor, belirtiyor; ara tabakalar, TIP'e oy veriyor. Gerçek durum bu. Buna rağmen, bir kısım sosyalist yazarlarımız TIP'i ara tabakalara karşıymış gibi göstermek için özel bir itina göstermektedirler. Bununla da yetinmezler, ara tabakaların TIP'e oy vermelerini TIP'in bir eksikliğiymiş gibi göstermeğe çalışırlar!»

Bu gayret neden? Niçin TIP'i ara tabakalara karşıymış gibi göstermek istiyorlar?

Bu gayret, «ufukta başka bir yol görememe» üzerine, «kitlelerin inançlı desteğinden yoksun devrimciler» üzerine yapılan hesapların kaçınılmaz sonucudur. Giderek bir bağınazlık halini alan bu tutum, aynı yazar, Castro için «tepeden inmece» dediyecektir.

N E var ki TIP'in bu tahrifleri gerektiği gibi cevaplandırıldığı, ara tabakalar konusunda programında yazılı olanları kamu oyuna gerektiği gibi duyurduğu söylenemez. Bunun için, ara tabakalarda bir yanlış kanı yerleşirse, bunda TIP'in susmasının da büyük payı olacaktır. TIP, «doğruları dile getirmekle» halkla ilerici güçler arasındaki uçurumun kapanacağına inandığı için, «kitlelerin inançlı desteğinden yoksun devrimciler» gibi bir efsaneye inanmadığı için, ara tabakaların ancak halkla birleşince, ancak halkın inançlı desteğini sağlayınca, köklü dönüşümleri gerçekleştirebileceğine inandığı için ara tabakalar düşmanı gibi gösterilmek istenmektedir.

«Ara tabakalar», deyip başka bir şey demeyen yazarın «Atatürk devrimleri ve 27 Mayıs Anadolu halkına fazla bir şey getirmemiş, üstelik memur baskısını artırmıştır.» sözlerini kendisine hatırlatmakta fayda vardır. Niçin böyle olmuştur? Atatürk döneminde «ara tabakalar», halktan koştukları için! 27 Mayıs'ta «ara tabakalar» halkla ilişki kurmadıkları için!

T ÜRK tarihi, ara tabakaların, bütün olumlu çabalarına rağmen, halkla ilişki kuramadıkları müddetçe halk yararına bir şey yapamadıklarını, hiç bir sosyal yapı reformuna girişemediklerini, kolayca iç ve dış sömürücülerin etki alanına düştüklerini açıkça göstermektedir. Geçmiş deneylerden ders alarak, ara tabakalar için, «halkla iş ve kader birliği ettikleri nisbette Türkiye'nin gerilikten kurtulması davasında etkin bir rol oynayacaklardır» demek, ara tabakalara önem vermemek değildir; ara tabakaları «müstakil bir sosyal güç» saymamaktır; yani tarihi gelişiminin ortaya koyduğu bir gerçeği tekrarlamaktır.

GELECEK HAFTA :

ANTIEMPERYALİST CEPHE VE SOSYALİZM

CAMI-ÜL-EZHER VE TÜRK ÖĞRENCİLER

AZİZ NESİN

Kahire'ye giden Türk yazarın-
dan, okurların yazmasını il-
giyle bekledikleri konuların
başında Cami-ül-ezher ve ora-
daki Türk öğrencilerinin durumu gelir,
sanırım. Kahire'ye gidip de Cami-ül-
ezher'i görmemek olmaz.

Cami-ül-ezher mi? Hani şu gericilik
yuvası, öyle mi? Gerçekten, sıkı tarih-
sel ilişkilerimizin bulunduğu yanbaşı-
mızdaki Mısır'a değgin hiç şey bilme-
diğimizi ya da bildiğimizi sandıklarım-
ızın çoğunun yanlış olduğunu, Kahi-
re'de bulunduğum bir hafta içinde gö-
rerek öğrendim.

Cami-ül-Ezher'in hâlâ bir gericilik
yuvası olduğunu sanıyorsak, Mısır'daki
devrim üzerine hiç şey bilmiyoruz de-
mektir. Bu sözlerimle Ezher Üniversi-
tesi'nin bir ilericiilik kaynağı olduğunu
anlatmak istemiyorum. Burası, herhan-
gi bir üniversite gibi, ama Kahire'deki
bir Arap üniversitesidir.

Ezher Üniversitesi'nde altmış Türk
öğrenci var. Bunların pekçoğu, Anadolu
kasaba ve ilçelerinden Nurcu olarak ya
da buna benzer eğilimlerle buraya gel-
miş, buradan dinadamı olarak yurda
dönmek isteyen gençlerdir. Ama Kahi-
re'ye gelip, Ezher Üniversitesi'nde ög-
renime başlayınca, anlayışlarında büyük
değişiklik olmaktadır. Cami-ül-Ezher'in
eski ününü duyarak, anababalarının da
özendirmeleriyle buraya koşan gençleri-
miz burda normal üniversite öğrenim
ve eğitimi görmektedirler. Ezher Üni-
versitesi'nde, dinbilimleri fakültesi ol-
duğu gibi başka üniversitelerde nasılsa,
burda da, başka fakülteler de vardır.
Türk öğrencileri salt dinbilim değil,
iktisat, sosyoloji, edebiyat, tıp gibi, Üni-
versite'nin öbür fakültelerinde de oku-
yorlar. Ama çoğu dinbilimi öğrenimin-
dedir.

Bu olayın acı yanı, bu altmış genci-
mizin, Ezher Üniversitesi'nde kaçak ola-
rak okumakta oluşlarıdır. Gençlerimi-
zin Ezher Üniversitesi'nde öğrenimlerini
istemiyen Türk Hükümeti, Ezher Üni-
versitesi'ni tanımamakta ve burda ka-
çak okumakta olan gençleri, yurda dön-
meleri için, pasaport güçlükleri çıkar-
tarak, zorlamaktadır. Oysa bu gençle-
rin, askerlik ödevlerini de yapmışlarsa,
Kahire'de kalmalarında hiç bir yasal
sakınca yoktur.

Türkiye'de, gençlerimizin Ezher Üni-
versitesi'nde öğrenimlerini istemiyen iki
grup vardır. Bir grup, Ezher Üniversi-
tesi'ni, eski Cami-ül-Ezher sanıp, genç-
lerimizin burda gerici olarak yetişecek-
lerini sanan ve gerçekleri bilmeden ken-
dilerini ilerici sayanlardır. İkinci grup,
Ezher'den yetişenlerin komünist olaca-
ğını sanan, gericilerdir. İki grupun dü-
şüncesi de gerçeklere aykırıdır.

Ne öper ne öptürür

Yeri gelince fıkrayı anlatmalı. Bir
kadının kocası çok beceriksizmiş. Ka-
dın, becerikli bir delikanlıyla iş pişir-
mek zorunda kalmış. Birgün kocası bir-
den eve gelip de, karısını zamparayla
bastırınca, yiğittenmeye, efelenmeye
başlamış. Güçlü delikanlı olan zampara
da, herifi yatırmış altına, basmış kö-
teği. Delikanlı, kocasını bastırınca ka-
dın da, iki yumruğunu birbirine vura-
rak:

— Vur ur, ne öper ne öptürür... Vur,
vur!... Ne öper, ne öptürür... dermiş.

Gelelim, şu bizim hükümete. Avrupa-
lısından, Asyalılarından, Afrikalılarından,
Sovyetler Birliği'ndeki üniversitelerde,

kızlderili, akderili, sarıderili, karade-
rili, kızıl oğlanlı binlerce genç ög-
renimdedir. Öbür sosyalist ülkelerde de
de öyle... Türkiye istese, her yıl iki-üç
bin gencimiz, bu üniversitelerde burs a-
larak okuyabilir, yetişebilirler. Ama ol-
maz! Neden? Yavrularımızı komünist
yapacaklardır. Yalan, büyük yalan! Bi-
rakınız da mühendis olsunlar, Kimya-
cı, doktor olsunlar... Okuyabilmek uğ-
runa herşeyi göze alıp kaçak gidenleri
de korkutmak için, içlerinden ajan se-
çtiklerine "Ruslar beni casus yapacak-
lardı" diye çok tirajlı gazetelerde ya-
zalar yazdırırlar.

İyi, gençlerimiz gitmesinler sosya-
list ülkelere, peki... Bırak da Ezher
Üniversitesi'ne gitsinler, orda burs ala-
rak okusunlar. Ezher Üniversitesinde
binbeşyüz yabancı burslu öğrenci var-
dır. İstese, her yıl iki-üç yüz öğrenci-
miz orda okuyabilir. Ama olmaz! Çün-
kü Ezher'de gençlerimiz kimisine göre
gerici, kimisine göre de komünist ola-
caktır. —Sanki biz pek ilericiyiz de.—
Peki, ne sosyalist ülkelere gitsinler,
ne Mısır'a; öyleyse sen okut... Her yıl

● Mısır'da ibadet yerleri sos-
yalist bir ülkeye yakışmayacak
kadar bakımsızdır. Resimde
Mehmed Ali Camii görülüyor.

binlerce, binlerce lise bitirmiş genç üni-
versite kapılarında açta kahr, türlü
gösteriler, uzun yürüyüşlerle hükümete
protestolarda bulunurlar.

E peki, ne olacak? Ya okut, ya
bırak kendileri okusunlar... Bizde hü-
kümetler, tıpkı fıkradaki kadının bece-
riksiz kocasına söylediği gibidir: Ne
öper, ne öptürür...

Çok paralı zengin çocukları Avru-
pa, Amerika üniversitelerinde; paralı-
ların çocukları da, mantar gibi biten
özel yüksek okullara gidecekler. İş mi-
dir bu?

Bir şer'i hiyle

Ezher'de okuyan bir iki gencimiz,
Kahire'de olduğumu duymuşlar, gelip
beni kaldığım otelde buldular. Biri İk-
tisat, biri dinbilim, biri edebiyat ög-
renimi yapıyordu. Bilgili, zeki, uyanık,
yurtsever gençler... Ezher Üniversitesi'n-
in hükümete tanınmasını istiyorlar.
"Aman ne olur, Türkiye'ye dönünce,
yazın bunu" dediler. Ben de dedim ki
onlara: "Ezher Üniversitesi tanınmı-
ya yazarsam, hükümetin tanıyacağı
varsa tanımaz. Size iyilik edeyim der-
ken kötülük etmiş olurum."

En iyisi bir önerim var; hükümet,
Kahire'deki elçiliğimizden bu konuda
geniş bir rapor istesin. Bununla yetin-
mezse, her partiden milletvekillerinden
ya da Eğitim Bakanlıktan bir ince-
leme kurulu göndersin Kahire'ye. Bu
inceleme sonunda görülecektir ki, Ezher
Üniversitesi ne komünist yetiştirir, ne
de gericilik yuvasıdır.

Şu da var ki, bizdeki hükümetlerin
Ezher Üniversitesine olan antipatileri,
Moskova ya da Lumumba üniversite-
lerine olan alerjileri ölçüsünde büyük
değildir. Bunun böyle olduğu, yasak-
lamaya karşın Ezher Üniversitesinde
altmış Türk genci okumakta olduğu
halde, bütün kuru gürültüler karşın-
da koca Sovyetler Birliği'nde yalnız
bitek Türk öğrencisi bulunmaktadır.
Bundan başka, Ezher Üniversitesi'nde
okuyup burasını bitiren gençler, ne de
olsa seriatı öğrendiklerinden bir "hile-i
şer'iyye" bulmuşlardır. Bu gençler, Ez-
her Üniversitesini bitirdikten sonra,
başka bir Arap ülkesindeki üniversite-
ye giderler, orda bir yıl kalıp diploma
alırlar. Gittikleri bu ikinci üniversite,
Türk hükümetinin resmen tanıdığı, ama
Ezher Üniversitesinden daha aşağı dü-
zeyde bir üniversitedir. Bence, bu hiy-
leyi yapanlar değil, onları bu hiyleye
zorlayanlar suçludur.

Şu kadarını söyleyeyim ki, taşra
kasaba ve ilçelerinden gelen ve Kahire-
de bursla yaşayan bu gençlerimizin,
hiç şey yapmasalar bile, dörtbuçuk
milyon nüfuslu bu büyük kentte yaşı-
maları, buralarını görmeleri, yabancı
dil öğrenmeleri bile gözlerinin açılması
için yararlıdır.

Sözde ilerici din adamları yetiştirilerek
Türkiye'nin kalkındırılacağı,
Türk halkının uyandırılacağı düşünce-
sinde değilim. Ama başka türlüünü
yapmak elimizde olmadığına göre, Türk
çocukları görgüsüz, bilgisiz yobazların
elinde bırakılacağı yerde, hiç olmazsa
Ezher Üniversitesi'nde din adamı yeti-
şsinler. Kaldı ki, beceriksiz hüküme-
tin, gençlerimizin Ezher'de okumalarını
engellemek de elinde değildir. Onlar or-
da okuyorlar, sonra başka üniversite-
lerden ikinci bir diploma daha alıp yur-
da dönüyorlar; hem de kendilerince yur-
da yararlı olmak ateşiyle...

Bir de öbür yanı

Ezher Üniversitesi'ni sizlere çok
övdüm. Kahire'ye gidip de Cami-ül-
Ezher'i görecek olanlar, sözlerimin ger-
çeğe uymadığını anlayacaklardır. Hık-
kıdır. Cami-ül-Ezher başka, Ezher
Üniversitesi başka... Cami-ül-Ezher'de
de Türk öğrencileri var. Şimdi onları
anlatıyorum.

İşte burası Cami-ül-Ezher... Hiç
bir olağanüstülüğü yok. Bu caminin ka-
pısı karşısında durunuz mu, solunuzda
modern bir yapı var, üstündeki levhada
şu yazı: "İdaret-ül Ezher", Ezher Yö-
netimevi demek...

Caminin dış kapısından giriyoruz.
Solda bisürü gilebbiyyeli "entarili", ya-
hınayak arap... Yere çömelmişler, önle-
rinde, ayakkabının üstüne geçirilmek
için beyaz bezden ayakkabı kabı. Ni-
çin bunlar? Bazi, müzelerde, tapınak-
larda olduğu gibi, dışarının sokak pis-
liğiyle içeri girilmesin, temizlik olsun
diye mi? Görünüşte böyle, ama ger-
çekte değil... Çünkü, bu kapıdan caminin
geniş avlusuna giriliyor. Sokak ne denli
pisse, avlu da o denli pis... Yeriler, ya
ayakkabılı, ya yahnayak, yada takun-
yeli, sokaktan avluya giriyorlar. Bu
ayakkabı kapları, turistlerden para ko-
parmak için...

Çömelmiş araplar, müşteri kapmak
için arapça çığırıyorlar. Ayaklarını-
zı, birinin önüne koyuyoruz. O da bez-
leri geçirip, üstten bağıyor. Entarili
başka bir yahnayak arap.

— Rehber ister misiniz? diyor İn-
gilizce...

Laf olsun diye,
— Peki... diyoruz.

Pis bir cami avlusu. Ön duvarda
bir güneş saati... Sağda, tahtadan ya-
pılma kafes biçimi tahta perde. Burası
bölme bölme, her bölmenin ayrı ka-
pısı ve üstünde o bölmede hangi ulu-
sun öğrencileri olduğu yazılı... Kapı üs-
tündeki levhada "Etrak" Türkler yazı-
lı... Önce o kafesin aralarından içeri ba-
kıyoruz; aman... Burda nasıl yaşanır,
nasıl okunur...

Kapıyı açıp içeri giriyoruz. Bizdeki
taşra cezaevi koğuşlarını bilir misiniz?
İşte öyle bir yer. Somya, ranza, por-
tatif karyola, sandık gibi şeyler üze-
rinde altı yatak...

Biz içeri girdiğimizde, üç kişi du-
var dibindeki pösteki üstüne bağdaş
kurmuş, ispiro ocağında çay pişiriyor-
lardı. Biri, pijamalı bir çocuk, onbeş-
onaltı yaşında. İkisi sakallı. Sakallının
biri yirmibeş, öbürü kırkbeş yaşında.

Ayağa kalktılar,
— Buyrun... dediler.
— Türk öğrencileri misiniz?

Mısır'da herhangi bir cami avlusunda yan-
da görülen manzara-
lara raslamak müm-
kündür.

— Evet...
Sakalhya soruyorum:
— Yaşınız?
— Kırkbeş...

Şaşkınlığımı görünce, her yaşta burda öğrenci olunabileceğini, söyledi. Bu kırkbeşlik sakallı öğrenci, güneydoğu illerimizden, liseyi bitirmiş, askerliğini yapmış, öyle gelmiş buraya. Genç sakalhya gelince, o daha askerliğini yapmamış. Ya çocuk?.. O Türkçeyi biraz Arap ağzıyla konuşuyor, gırtlaktan ve ağdalı ağdalı... Çünkü sekiz yıldır buradaymış. Babası, onu, daha sekiz yaşındayken buraya getirmiş. Sonra babası Ezher'i bitirip, Türkiye'ye dönmüş, şimdi yedeksubaymış. Uzun zamandır babasından haber alamıyormuş.

Bu koşuştta yaşayan öbür üç Türk. O sırada dersteymişler, onları göremedim.

Bu öğrencilere Mısır hükümeti ayda 12 Mısır lirası burs veriyor. Bir Mısır lirası, iki dolar, yani bizim paramızla yirmi liradır. Demek, ayda 240-300 lira burs alıyorlar. Onaltı yaşındaki çocuk, daha lisede okuduğu için, ayda on lira "ikiyüz Türk lirası" burs alıyorlar.

— Yetiyor mu bu para geçinmeniz için?

— Yetiyor... diyorlar.
Belli ki geçimlerini en aza indirmişler.

— Türkçe gazete geliyor mu, okuyor musunuz?

— Hayır... Göndermiyorlar ki... Paramız da yok, abone olamayız, pahalı. Ezher Üniversitesi diye, burasını gezmiş olanlar çok yanlış kaniya varırlar. Devrimden sonra Ezher, değiştirilmiş, modern bir üniversite olmuştur. Binbeşyüz yabancı öğrenci, tabii Arap öğrencilerle birlikte, bu üniversitede okumakta, burs almakta ve modern öğrenci yurdunda kalmakta ve ucuza yemek sağlamaktadır.

Üç öğrenci, üsteliyerek oturup onlarla çay içmemizi dilediler.

Takımtaklavat

Cami-ül Ezher'i biraz daha gezelim. Anlattığım Türk öğrencilerinin koğuşunun yanında bir koğuş daha... Altı taş, arkası karanlık içinde, önde bir canlı sefalet... Bu bir Fas'lıymış. Sakalı saçına karışmış ve yaşadığı hücrenin bir parçası olmuş gibi bir iskeletimsi insan. Hint fakirleri gibi, "Târik-i dünya"lar gibi, keşişler gibi... Yıllardır burda yaşamış. Açık kapısının önünden gelip geçenlerin verdikleri sadakalarla yaşamış.

Avludan geçip camiye giriyoruz.

Yurdunda olsun, dışölkelerde olsun, bir çok camiler, kışseler gezdim, hiç böyle pis ve bakımsız bir tapınak görmedim.

İlerde de, bazı örnekleriyle anlatacağım, Araplar çok alıngan. Biliyorum, bu sözlerimden de alınacaklardır. Hoş, Kahire'deyken, yüzlerine karşı da söylemişim bunu. Hiç biri de, "Hayır, Cami-ül Ezher temizdir" diyememişti.

Gözlerinde bu Cami-ül Ezher'i çok büyüten hacı-hoca takımının gidip orasını bir görmelerini çok isterdim. Araplar da gelip, bizim camilerimizi, Sultanahmet'imizi, Süleymaniye'mizi bir görsünler isterdim.

Şunu da söyleyeyim ki, dış görünüşleriyle gerçekten güzel Arap mimarisinde ve modern yeni camiler yapmışlar. Bunların içlerini görmediğim için bişey söyleyemem; yalnız Ezher camisini anlatıyorum.

Girdik camiye... Büyük. Orda burda, öbek öbek ve tek tek yedi ile onbeş yaş arasında entarili çocuklar, kimisi oynuyor birbirleriyle, kimisi kuran okuyor, kimisi de arapça ders kitabı... Başım sağa sola sallıyarak kuran okuyan başkaları, yazarak okuyarak ders çalışan delikanlılar. Hacı bunlar önemli değil, gördüğüm iki şey beni büsbütün şaşırttı. Biri, camide uyuyan insanlar. Gün ortasında, cami halısına serilmiş horul horul, evet horulhorul uyuyorlar. Horulyan birinin entari eteğinden değnek gibi fırlamış ayak tabanı, yosunlu nasır... Bundan da beterini gördüm. Camide birkaç mihrap var. Bu mihraplardan birine yuvalanıp seraserpe uyuyan bir adamın, dizlerini yukarı kaldırdığı için entari etekleri açılmış ve adamın alt takımları halının üstünde, ortada... Orda burda, yine tek tek ve imam arkasında cemaatle namaz kılanlar da var. Namaz kılanların önlerinden gelip geçiyorlar, çocuklar koşuyorlar.

Hayır, böyle şey Türkiye'de olmaz. Şimdi söyleyeceklerime yalnız Araplar alınmayacaklar, bizim yobazlar da kızacaklar: Türkler, islamlığı yaymak, korumak ve savunmak için yalnız kanlarını dökmekle kalmadılar, Arabin dinine ciddilik de getirdiler.

Ezher Camisinde gördüklerimi ve duygularımı, Kahire'de çok kişiye anlattım. Hepsisi de beni onayladı. Kahire'de yerleşmiş bir Türk,

— O camide yatıp uyurken gördükleriniz, temizliğe uymayanlar Maliki mezhebindendir. Oysa biz Hanefi'yiz... Burda çoğu Maliki'dir ve temiz olmazlar...

Başkasının sözlerini aktarıyorum; benim bu konuda bilgim yok...

Camideki sütunlardan birine ders programı asılmış: Sarf, nahiv, tarih-i İslâm vb... Burda ayrıca çocuklara ders veriliyor. Yani cami, hem de dersane.

Rehber bizi bir karanlık yere sok-

tu. Burası Gevher Sultan'ın kabriymiş. Camım bana ne Cevher Sultan'dan, mevhher sultan'dan. Öylesine tedirgindim ki, otele dönüp hemen banyo yaptım.

Avlu kapısından çıkarken, rehber ve ayakta kaba güvdenlere, topuna yirmibeş kuruş "Beş Türk lirası" verdik. çok sevindiler.

Ezher Üniversitesinden tanıştığım Türk öğrencilerinden ikisini anlatayım. Bunlardan biri, Türkiye'de önce İmam-Hatip okulunu, sonra da Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirmiş. Askerliğini de yaptıktan sonra buraya gelmiş. İki yıldır Ezher Üniversitesinde dinbilim öğrenimde.

Bir de Kahire Üniversitesinde felsefe öğrenimi yapan Türk gençle tanıştım. Uyamak gençler. Diyorlar ki:

"Onikişer lira burs alıyoruz. Bizim paramızla 350 lira eder. — sanırım o kadar etmez — Bu paranın beş lirasını yurtta yemek parasına veriyoruz. Geriye yedi lira kalıyor. Bu parayla burda geçinmek, kitap almak olanaksız. Biz ne de olsa, burdaki öğrenciler arasında Türkiye'yi temsil ediyoruz. İvi giyinmemiz, iyice yaşamamız gerekir. Hükümet, burdaki öğrenimi resmen tanısa, Türkiye'den bize para gönderilebilir. Buraya çok Türk öğrenciler geliyor. Ama bunların içinde, geçim sıkıntısından, hükümet öğrenimlerini tanımadığı için düştükleri umutsuzluktan, ağuya-rak yurda dönenler çok var. Kahire'deki üniversitelerde beşbin yabancı öğrenci okuyor. Özbekistan'dan, yani Sovyetler Birliği'nden, gelip burda din öğrenimi yapan gençler var."

Üniversiteler

Kahire'de üç üniversite var: Kahire Üniversitesi, Aynşems Üniversitesi ve Ezher Üniversitesi.

Her üç üniversitede de, edebiyat ve tarih bölümleri dışında bütün dersler İngilizce okutulur. Profesörler İngilizce ders verir, öğrenciler de bütün dersleri İngilizce öğrenirler. Üniversitede İngilizce öğrenim yapılmasına, üstelik bunun bir sosyalist rejimde olmasına pek şaşılm. Ama onlar da benim şaşmamaya, benden daha çok şaşılar. Tıp, teknik, kimya, mühendislik, hepsi İngilizce... Bir ülkenin üniversitesinde yabancı dille öğrenim yapılmasını sosyalizmle bağdaştıramadım. Bundan başka, sosyalizmle bağdaştıramadığım Mısır'da çok şey gördüm. İşte, yukarıda Cami-ül-Ezher'in durumunu anlattım. Bence, sosyalist rejimde ibadet yerleri bu durumda olmamalıdır.

Görüşüğüm aydınlar, üniversitelerde yabancı dille öğrenim yapılmasını

çok normal buluyorlardı; hem de Arapça gibi, dünya dilleri içinde çok zengin bir ulusal dilleri varken... Başka hiç bir sosyalist ülkede, yabancı dil ile öğrenim yapıldığını görmedim. Elbet, bunun yararları da var. Bize her üniversiteyi bitiren, en az iki bazi da üç dil bilmış oluyor; Avrupa'ya daha iyi izliyor vb.

Kahire'de bu üç üniversiteden başka bir de Amerikan Üniversitesi vardır. Bu üniversiteyi, Birleşik Arap Cumhuriyeti, üniversite olarak resmen tanımıyor. "Mündeletsiz". Tanımıyor ama, bu üniversite de tıklım tıklım doludur ve yüksek tabakadan aileler çocuklarını buraya gönderebilmek için çok isteklidirler.

Kahire'deki üniversitelerde Türkoloji olup olmadığını sorduğum Arap aydınları, olmadığını söylediler. Oysa varmış... Ama önemsenmediği için, bilinmiyor. Eskiden Kahire Üniversitesinde Türkoloji vardı. Mısır'la ilişkilerimiz bozulduktan sonra kaldırmışlar. Şimdi Kahire Üniversitesinde Türkoloji yardımcı ders olarak okutuluyor. Aynşems Üniversitesindeyse Türkoloji bölümü vardır. Bu bölümde otuz öğrenci var. Ne yazık ki, bu bölümü bitirenlerin Türkçe pratikleri yeterli değildir.

Aynşems Üniversitesi'ne gittim. Türkoloji hocası, Ahmet Al-Salt Süleyman değerli bir türkolog. Sartre'i Arapçaya çevirmiş olan kürsü başkanı Bay Kassas'la tanıştık. Yine orda tanıştığım Türkoloji asistanı Bay Safsavi'nin üniversite çağrılısı olarak Türkiye'ye geleceğini öğrendim.

Araplara Türk edebiyatını tanıtan tek kişi, Dr. Hüseyin Mücib El-Mısri'dir. On dil bilen bu değerli bilgin, Arapça bir Türk edebiyat tarihi yazmıştır. Bu kitapta edebiyatımız, Tanzimat'a değin yer almıştır. Mısırlılar, çağdaş edebiyatımız üstüne hiç bişey bilmiyorlar. Nâzım Hikmet'in bile Mısır'da kitabı basılmamıştır. O Nâzım Hikmet ki, Süveys Destanı şirinde, Arabın emperyalizmine yığılçe başkaldırışını dile getirmiştir. — Nâzım'ın Arapça kitabı Beyrut'ta basılmıştır — Dr. Hüseyin Mücib El-Mısri bir süre yaşadığı İstanbul'a hayrandır. İstanbul hayranlığını anlatan bir şiir kitabı bastırmıştır. Türklerin bu şiirleri neden çevirmediklerine de çok şaşıyor. Kendisine, pek incelik olmaz diye, daha Nâzım Hikmet'in Süveys destanını bile Arapçaya çevirmemiş olduklarını söylüyemedim.

Bir Hacı Profesör

Birleşik Arap Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı, bir yıllığına bir Türk profesörünü Kahire'ye çağırması. Çağrılı profesör, üniversitede ders verecek. Profesörün adını, gerekmez, yazmıyorum.

Bu Türk profesörü, kaldığı bir yıl içinde Kahire'de ne yapmış? Söyleyeyim de şaşın: yalnız namaz kılmış.

En iyisi, üniversitenin Arap öğretim üyelerini dinliyelim:

— Sabahleyin Edebiyat Fakültesi'ne gelir. Biz, ders verecek sanırız. Abdest alır, iki rik'ât namaz kılar. Ordan gider Ticaret Fakültesi'ne...

Soruyorum:

— Ne ilgisi var?

— Hiç bir ilgisi yok. Gider orda da abdest alır ve iki rik'ât namaz kılar, Ordan gider örneğin teknik bölüme.

Artık ben ekiliyorum:

— Orda da iki rik'ât namaz kılar...

— Evet... diyorlar.

Bizim profesör bütün bir yıl böyle geçirmiş.

— Hepsisi hepsi on ders bile veremedi... diyorlar.

Oysa ben o profesör için Türkiye'de çok iyi şeyler duyduğum için onu savunuyorum. O zaman, profesörün Arapça da bilmediğini söylüyorlar. Ekliyorlar:

— İngilizce de bilmiyordu...

Böylece sayın profesörün neden başını secdeden kaldırmadığını anlaşıyor.

Pardon, hakkını yemiyelim; profesör orda bir önemli iş daha yapmış: Hacı Kahire'ye gelmişken bir de Mekke'ye uzanıp hacı olmuş.

Hacı Profesör için, onların söyledikleri bu kadar değil ama, ben kısaca kesiyorum.

(Devamı var)

1967 TÜRKİYE'SİNDE ENFLASYON, İŞSİZLİK, DEVAÜLASYON

IDRİS KÜÇÜKÖMER

• Ünlü iş adamlarımız, hükümeti desteklemek için iyimser demeçler verirken İdris Küçükömer bu incelemede, gerçeklerden hareket ederek şu sonuçlara varmaktadır: Enflasyon 1967'de artacaktır — Dış ödeme güçlüğü yüzünden bedelsiz ithalata tekrar müsaade edilecektir — Millî gelirin büyüme hızı süratle düşecektir — Ödeme güçlüğü karşısında istense de istenirse de Doğu Bloku ile ekonomik ilişkiler geliştirilecektir — 1967'de Türk parasının değeri düşürülecektir.

1. Zembereği kırık sistem : Batı kapitalist gelişmesinin durmadan zorladığı Türk sosyal sistemini zembereği kırılmış bir saate benzetebiliriz. Zemberekteki bu kırılış, batı gelişmesi "merkantilist" ticaret dönemine geçtiğinde Osmanlı İmparatorluğunun tam tersine bir yola girdiği 16. ve 17. yüzyıllarda olmuştur. İşte bu zembereği kırık sistem, habire, kapitalist saatlerle ayarlamaya çalışanlar var Türkiye'de. Bunun içindir ki bir türlü ayar tutmuyor!

2. Şartlandırılmış bir sistem: Oysa az gelişmiş bir ülke

sistemi olarak Türk sosyal sistemi batı kapitalizminin gelişmesiyle şartlandırılmıştır. Kendi dengele-i-ni sağlamak uğruna, güçsüz az gelişmiş ülkeleri kapitalist yolla kalkınmaya zorlayan kapitalist ülkeler Türkiye ekonomisini etkilemek için a) ekonomide gelir elde ediş yollarını, b) ve harcama modelini etkileyeceklerdir. Bu etkilere bakınca, iç ve dış ege-men sınıfların çıkarlarının büyük ölçüde birbirlerine uyduğunu göreceğiz.

3. İçerdeki gider (harcama) modeli ile dış kapitalist

şartlandırmanın uyumluluğu : Giderler, özel giderler olsun kamusal giderler olsun, ikiye ayrılır: Yoğaltım (istihlak) giderleri ve yatırım giderleri.

a) Yoğaltıma bakınca, Anadolu'da büyük kitlelerin yeterli gıdayı alamadıklarını, yaşanabilecek barınaktan yoksun olduklarını, doktorsuz, ebesiz, hastahanesiz, okulsuz, ışıksız, vb. olduklarını görüyoruz. Bunlarda bir asgarî sağlanamayınca insanca yaşamak olanaksızdır. Oysa kasaba ve köylere kadar uzanan batı kapitalizminin propaganda şebekesi buz dola-

bı, çamaşır makinesi, radyo gibi elektrikli lüks yoğaltım mallarının reklâmını yapmaktadır. İki davranış dikkate alınarak yapılır bu reklâm: aa) Bu malları alanların bunları gösteriş için satın alacakları, bb) Gelirler arttıkça, artan gelirlerden bu mallara harcanacak kısmın büyüyeceği. Kısaca, kapitalizme piyasa sağlamaya çalışılır bu reklâm kampanyasıyla. Gerçekten de Beyoğlu vitrinlerine özenen çarşıları hemen gözleyebilirsiniz Anadolu kasabalarında. Yerli burjuva-benzerlerimiz ise batı burjuva yaşayışına özenerek lüks yoğaltımlarını ülke içinde de, ülke dışında da yürütmektedirler. Gelir bölüşümündeki adaletsizlik süregittikçe, ya da arttıkça, lüks yoğaltım malları talebi de yüksek kalacaktır.

dır. İkel madde ve yatırım malzemesi ithalatının büyük kısmı bu sanayie gitmektedir.

Başka ülkelere milletlerarası ekonomik işbölümünü öğütleyen gelişmiş, büyük ülkelerin hepsi de, bugün, otarsik birer birim olarak, her türlü sanayi mallarını üretmektedir. Fakat emeğin verimliliğinin yüksekliğini sağlayan temel kesim, sermaye malları (kısaca makine sanayii) kesimidir. En ileri ülkelerde, sermaye malları kesiminde daha ileri gidebilmek için, insanda yatırım (yani eğitim) ve araştırma giderlerine yapılan yatırımlar, bütün yatırımların % 50'sini aşmaktadır. Oysa bizim gibi kapitalist yolla geliştirilmek istenen ülkelerde tam tersi olmaktadır bunun: Sermaye mallarında yatırım, insanda yatırım, hele araştırmalarda yatırım hemen de yok sayılabilir. Türkiye gibi az gelişmiş bir ülkede verimlilik artsın diye gelişmiş kapitalist büyük ülkelerin, kendilerine rakip olabilecek, yatay ve dikey olarak tamamlanan sermaye malları endüstrilerini kurmalarını, hatta kurdurmalarını beklemek akıl dışı bir tutum olur. Bizim gibi ülkelere, sanayi d'ye, kala kala ileri ülkelerin sermaye malları endüstrilerine pazar olacak montaj sanayi alanı kalacaktır. Gösteriş için yoğaltım arzusu, artan gelirin daha çok yoğaltım mallarına gitmesi ve gelir bölüşümü şartlarının gayri adil olması gibi nedenler dolayısıyla özel karlılığı yüksek olan montaj sanayii, özel yerli girişimcilerle yabancı girişimcilerin tatlı kâr alanı olacaktır.

141 - 142'YE GEREKÇE ARANIYOR

Çetin Özek

CEZA Kanununun 141., 142. maddelerini Anayasa Mahkemesi Anayasaya uygun bulalı, bu maddelerden çıkarılınca yararlanılan bunca çevreleri mutlu kılalı aylar geçti ama varılan sonucun gerekçesi açıklanamadı. Şimdi de, mahkemenin aldığı karara gerekçe bulabilmek için bunaldığını öğreniyoruz. Bildiğimize göre, bir sonuca ulaşabilmek için belirli nedenlere, gerekçelere dayanmak gerekir; sonuçla gerekçenin birbirinden ayrılması bilim açısından mümkün değildir. Mahkemenin bu durumda karara varırken hiç bir bilimsel nedene dayanmadığı ve bir halk deyişimiyle «İstimin arkadan» geldiği anlaşılmaktadır.

ANAYASA Mahkemesinin bilimsellikten uzak yola sürüklenmesinin nedeni söz konusu maddelerin iptali halinde komünist çalışmaların cezasız kalacağı endişesidir. Böyle bir endişeye dayanarak gerekçesiz sonuçlara varmak, bilimsellikten uzak davranıştır. Anayasa Mahkemesi, Anayasa kurallarının ışığında mevcut kuralları değerlendirmekle yükümlüdür. Bir kuralın ifadesini Anayasaya aykırı bulup, bunu Anayasaya uygun sanılan bir temele oturtmak çabası ve bunun sırf boşluk bırakmamak endişesiyle yapılması mahkemenin görevini saptırması anlamını taşır. Boşluk doldurmak yasama organının işidir. Anayasa Mahkemesi ise, sonucu ne olursa olsun aykırılık durumunda hükmi iptale zorunludur. Kaldı ki, mahkemenin endişesi de, yersizdir. Ülkenin komünist bir düzene erişmesi için girişilecek hukuk dışı davranışlar Ceza Kanunumuzun 146. maddesine aykırıdır. Bu maddedeki suçun işlenmesi için çete kurmak, açık propaganda yapmak suçları ise, kanunun 168. ve 171. maddelerine göre cezalandırılmaktadır. Bu durumda, 141., 142. maddeler olmasa bile, komünist düzeni hukuk dışı davranışlarla

ülkeye getirmek için yapılan hareketler cezalandırılmaktadır.

ANAYASA Mahkemesinin düştüğü sıkıntı, cezalandırılan metodu bırakıp, hangi düşüncenin cezalandırılacağı konusunda karar vermek için çalışmasından ileri gelmektedir. Anayasa düzeni açısından düşünce özgürlüğünü aynı biçimde kabullenmiş, 141., 142. maddelerin benzerini ceza kanununa almış İtalya'da, komünist partisi oyların % 28'ini alabilmekte, h'ç kimsenin aklına marksist düşüncüyü açıklayan bir eseri suçlamak gelmemektedir. Çünkü orada kabul edilmektedir ki, açıklanamayan düşüncenin anlamı yoktur. Söz konusu maddeler de bir düşüncüyü değil, bu düşüncenin uygulamaya geçebilmesi için hukuk dışı, antidemokratik usullerin kullanılmasını cezalandırmaktadır. Demokratik usuller içinde kalmadıkça her türlü sol düşünce açıklanabilir, eyleme ulaşmasına çalışılabilir. Orada önemli olan açıklanan düşüncenin komünizm veya sosyalizmle ilgili olması değil, izlenmesi istenilen hukuk dışı metoddur. Anayasa Mahkememiz ise, bu iki kavram arasında izlenen metod dışında bir farkı araştırırken, peşinen düşüncenin cezalandırılacağını kabul etmiş olmaktadır, fakat suç olanla olmayana nasıl ayıracılabileceğini bilememektedir. Toplumda sınıfların varlığı ve bunlardan birinin iktidarı elinde bulundurduğu inkâr edilemez. Anayasa Mahkemesi, sınıf düzenine karşı düşünceleri 141., 142. maddelerin cezalandırdığını kabul etmekle, bu maddeleri toplumumuzda mevcut sınıf düzenini, demokratik gelişimlere karşı dahi, koruyan hükümler olarak kabul etmiş olmaktadır. Bu düşünce biçimi içinde, maddelerin anayasaya aykırılığı sorunu bir yana, Anayasa Mahkemesinin kendisi Anayasaya aykırı bir yorumun içine düşmektedir.

Yatırımlar

b) Yatırım giderlerine bakınca gözlemler gayet ilginç olmaktadır. Kamu kesim'nin yaptığı sosyal sermaye yatırımları-

İHSAN GÜRSAN
Akıbeti zamanında gördü

rını (yol, köprü, baraj, liman gibi) bir yana bırakırsak, geriye kalan yatırımları üç bölüme ayırabiliriz:

aa) Madenlere yatırım. Bunlar, memleket içi ihtiyaçlarından çok ihracata yönelik yatırımlardır. Bunlar, gelişmiş kapitalist ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, uzun süreli bir hesaplara, dünya çapında yapılan ya da planlanan yatırımlardır.

bb) İnşaat yatırımları. Özel kesim yatırımlarının önemli bir kısmı bu çeşit yatırımlardır, çoğu da lüks konut inşaatıdır.

cc) Sanayileşme adı altında yapılan yatırımlar. İşte bu yatırımlar, genel olarak, montaj yada ithal ikamesi yatırımları-

Montajın içyüzü

Fakat değişik kapitalist ülkelerin değişik firmalarıyla, aynı montaj alanında, ortaklık adı altında, Türkiye için fazla kapasiteli tesisler kurulunca bakınız neler olacaktır:

Diyelim ki bir montaj endüstrisindeki firmalar ürettikleri malın değerinin % 70'ini doğrudan ithal etmekte, % 30'unu da Türkiye'de üretmektedirler. Ne var ki Türkiye'de üretildiği söylenen bu % 30'un içinde de genellikle öbür montaj sanayii ürünleri de vardır. Oysa öteki montaj sanayilerinin bu üretimlerinin yüzde kaçının ithal malı olduğu dikkate alınmamakta, bunun için de, doğrudan ithal denilen % 70'e eklenmemektedir. İşte montaj sanayiinin bu özelliği yüzündendir ki bir montaj sanayii geliştirilirken

Komprador kapitalizminin sürüklediği buhrandan muhakkak ki yine en çok emekçi sınıflar zarar görecektir.

öteki yan montaj sanayilerinin mallarına da talep artacak ve bu montaj ağıının ithal talepleri gittikçe daha büyük olacaktır. İthal taleplerindeki bu artış ise, ödemeler bilançosu üzerindeki açığı artırıcı başlıca sebeplerden biridir. Şüphesiz, bu yoldan dış ödemeler bilançosunda açık olabilmese, geleneksel ihracat gelirleri ile ithal giderleri arasındaki fark kadar dış kredilerin ya da önceki yıllarda dış ülkelerde biriktirilmiş servetlerin varlığına bağlıdır. Montajcılar şebekesinin gittikçe artan ithal talepleri karşılancıkça, ithal ed'len ilkel yarı mamul, vb. maddelerle montaj yapılmak suretiyle yurt içinde fizik olarak (yani maddi olarak) milli ürün ya da milli gelir artarken bir yandan da fizik olmayan bir milli gelir artışı, sözde bir milli gelir artışı da olmaktadır. Bunun sebebi ithalat artıtkça milli gelire dahil sayılan gümrük vergilerinin ve ithal ticaret kârlarının milli gelir içindeki miktarının da artmasıdır. 1966 yılı için fizik olmayan bu milli gelir artışının % 1,5 - 2 kadar olduğunu iddia edebiliriz. Eğer montajcıların ithal talepleri karşılanamazsa milli gelirin artışı fizik yoldan da, fizik olmayan yoldan da azalacaktır; 1956'da, 1957'de olduğu gibi. Nitekim bu yıllarda, özellikle iç fiyatların yükselmesi üzerine azalan geleneksel ihracat gelirleri, ve kısılan dış kred'ler ithal olanaklarını bütünü azaltınca, üretimi ithalâta bağlı kesimlerde yaratılan milli gelir de azalmıştır. Ve bu, para arzı daraltılmadığı sürece, enflasyonu körükleyen bir etken olmuştur. Özet olarak diyeceğiz ki, sermaye malları sanayiine ve insanda yatırıma oranla sosyal kârlılığı düşük, fakat özel kârlılığı yüksek olan montaj sanayii, gittikçe daha fazla ithal talebine sebep olarak ekonomimizi dış ülkelere bağ-

layacaktır. Montajdan ihracat yapılabileceği sözlerine gelince, *mostralık* olarak yapılan ihracat hariç, ekonomik açıdan bir masaldan başka bir şey değildir bu.

Kısaca, kapitalist yoldan gelişmede görülen en ilginç şey, Türkiye'de yapılan yoğun ve yatırım harcamalarının kapitalist metropollerin istedikleri biçimde olmasıdır.

4. Giderlerin finansman kaynakları: Nüfus artışı yüksek olan ülkemizde ekonominin bütününde emeğin verimliliği düşüktür. Bu verimliliğin tarımda daha da düşük olduğu iktisatçıların kabul ettikleri bir gerçektir. Ekonominin dış âlem gelirleri, geleneksel tarım ürünleri ve maden ihracı ile sağlanmaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin tekel güçleri dolayısıyla bu çeşit ürünlerin fiyatları sanayi ürünleri fiyatlarına göre daha az arttığından bir gelir kaybına uğranılmaktadır. Gelir bölüşümü şartlarının gayri adil oluşunun (Bakınız : Devlet planlama Teşkilâtı araştırması) da gösterdiği gibi özel kesimle kamu kesiminin finansmanı büyük ölçüde halk tabakalarının sırtından sağlanmaktadır.

Sosyal kârlılığı düşük alanlara giden özel kesim yatırımlarını Türk sermaye piyasasının ana kuruluşları olan bankalar finanse etmektedirler.

Kamu cari yatırım harcamaları ise, esas olarak, emekçi halktan alınan vergilerle yapılmaktadır. Vergi verebilir güçte olan sınıflar, siyasî gücü ellerinde tuttukları için, ya hiç vergi vermemekte ya da, verdikleri zaman, çeşitli yollardan bunu gene emekçi halka inikas ettirmektedirler. Bunun için, ekonomik gelişme istendiğinde, artan nüfusa iş alanı açılmasına çalışıldığında, kullanılabilir kaynaklara el atılmamaktadır. Ve bütçe daima

açık vermektedir. Bu, enflasyonun sebeplerinden biri olmaktadır; bu yıl da olacağı gibi.

Yardım alamayız

Dış finansman kaynakları ise çok sınırlıdır. Bunlardan önemli sayılabilecek olan dış kredi son yıllarda azalmıştır, daha da azalacaktır. Çünkü baş kredi veren Amerika'nın dünyanın her yanında bağlantıları vardır; bu bağlantılar yüzünden yaptıkları harcamalar dolayısıyla ödemeler bilançosu açık vermekte. Doların değerini sarsacak ölçüde altın kaybına uğranılmaktadır. Verebildiği krediyi ise, bildiği gibi, ağır şartlarla vermektedir. İngiltere ekonomisi büyük dengesizlik içindedir. Sterlini kurtarma sloganıyla işçi iktidarının aldığı tedbirler ödemeler bilançosunu 'düzeltmiştir'; fakat, ücretleri donduran ve işsiz sayısını 500 bine çıkaran bir deflasyonist politika ile olmuştur bu. İngiltere de kredi verecek takatta değildir. Batı Alman ekonomisi ise İngiliz ekonomisinin hastalığı içindedir. Alman ödemeler bilançosu 1965'te 1,5 milyar açık vermişti; 1966'da alınan deflasyonist tedbirlerle açık azalsa dahi kapanmamıştır. Yani Almanya'dan da kredi almak çok güçtür. Kaldı ki şartlı ve pahalı kredilerin fa'zleriyle geri ödenmesi (politik tavizler dışında) çok güç olmaktadır. Nitekim her yıl ödenen borç taksitleri ihracat gelirlerimizin yaklaşık olarak üçte birini bulmaktadır.

Şu halde Türkiye'de harcamalar gelirleri daima aşacaktır. Yani bu şartlar içinde Türkiye'nin yorgunu ayağına göre her zaman kısa gelecektir. Kaldı ki egemen sınıflardan kapitalistlerin çoğu, savaş içinde ve 1953'ten sonra, halktan enflasyon vergisi tahsil ederek servetlerinin nasıl arttığını görmüşlerdi.

Bunun için, bu sınıf içinde enflasyonun harareti taraftarları olacaktır. Ne var ki bu mekanizmanın servet farklarını artırışının sonuçlarından korkanlar ve özellikle kendi çıkarları açısından fiyat istikrarını gerekli gören dış kapitalistler enflasyona engel olmaya çalışacaklardır. AİD başkanının enflasyon olmaması için yatırım harcamalarının (dolayısıyla büyüme hızının) azaltılmasını istemesi bundandır. İç kapitalist, bütün tecrübesizliğiyle, "Benden sonra Tufan!" demektedir. Bütün bunlara rağmen halen fiyatlar enflasyon tanımına uyacak biçimde artmaktadır. Nitekim çanları şiddetle çalmaktadır şu olaylar: İhracat mevsimi olan şu aylarda dış ödemelerde büyük güçlüklerle karşılaşılması üzerine liberasyon yolu ile ithalatı durdurulmuştur. (Hem "müsaadeli" hem "liberasyon" demek gülünçtür!) Dikkat edilsin: Bu, ihracat mevsiminde olmaktadır! Baharda ise içinden çıkılmaz ödeme güçlüklerine düşecektir ekonomimiz. Harcamalar bütçede olduğu gibi yürütülürse fiyat yükselişleri bir yandan ihracatı kısırkken, bir yandan da montaj sanayii şebekesinin gittikçe artan talepleri yüzünden ödemeler bilançosu açığı büyüyebilir hale gelecektir.

Bu vesile ile ibret verici bir olaya değineceğim: Odalar Birliği Sekreteri, son kotadan sanayicilerin taleplerinin 50 milyon dolar, oysa yapılan tahsisin sadece 8 milyon dolar olmasından yakınmaktadır. Bu da b'ir alarm çanıdır. Dış ödemeler yapılamazsa, faaliyetlerine devam edebilmeleri kapitalist ülkelerden yapacakları ithalâta bağlı olan montaj ve benzeri sanayi kesimlerinin hali ne olacaktır? Fazla kapasitenin kurulduğu bu kesimlerde üretim azalacak ya da duracak, maliyetler daha da yükselecek ve açık işsizlik artacaktır. Piyasadaki para arzı ra-

dikal biçimde azaltılmadığı takdirde bu durum, mal darlığından dolayı enflasyonun şiddetlenmesine sebep olacaktır.

Para düşecektir!

Öyleyse, hükümeti desteklemek amacıyla ünlü iş adamlarımızın gazetelerde ekonomik gelişmeyle ilgili iyimser demeclerine rağmen, şu sonuçları rahatlıkla çıkarabiliriz:

1 Türk ekonomisini yöneten sınıflar, kendi kararlarıyla kendilerini vergileyip temelli reformlarla başka bir sisteme gidemeyeceklerine ve ayrıca dış kapitalistler de buna razı olmayacaklarına göre, bu varsayımlarla diyeceğiz ki esasen var olan enflasyon 1967'de artacaktır. Paranın iç ve dış değeri daha da düşecektir. İthal mallarının fiyatları öteki malların fiyatlarına oranla daha fazla yükselecek, yani pirim yapacaktır.

2 Dış açık, montaj sanayi ağıının dış ortaklarının bir süre verebilecekleri krediler, yerli kapitalistlerin dışarda biriktirdikleri servetlerinden memleketete getirmeye rıza gösterecekleri miktar, ağır şartlı ve cüzi miktarda konsorsiyum kredileri kadar olabilecektir. Yani dış kredi alınamayınca açık çok büyük olmayacaktır. Buna karşılık, *bedelsiz ithalâta çaresiz olarak tekrar müsaade edilecektir.*

3 Faaliyetlerine devam için dışardan ithalat yapmak zorunda olan sanayide gelirler düşecek, işsizlik artacaktır. 1956 ve 1957'de olduğu gibi *milli gelirdeki büyüme hızı 1967'de süratle düşecektir.*

4 İktidar istese de istemese de ödeme güçlükleri karşısında Doğu Bloku ile (Çin dahil) daha çok ekonomik ilişkilere gidelecektir.

5 Ödemeler bilançosunun dengeye getirilmesi için hükümet, 1958'de olduğu gibi, kaçınılmaz olarak, dış alacaklılar tarafından *devalüasyon yapılmasına zorlanacaktır.* Ve devalüasyon, kanaatime göre, en geç 1967 sonbaharında yapılacaktır da. (Devalüasyonun yapıldığı resmen açıklanmasa dahi Türk parasının değeri fiilen mutlaka düşürülecektir.)

Batı kapitalizminin kendi çıkarları için ekonomik - politik yollardan şartlandığı Türk ekonomisinin temelindeki dengesizlik bir kez daha, fakat açık olarak gözükcektir. Nitekim bunu çatlak halinde gören Maliye Bakanı 1966 sonuna doğru istifa etmiştir.

Daha çok ezilenler gene emekçi sınıflar olacaktır bu dengesizliklerde. Bu halk sınıfları ise, ezildikçe, tarihi ve kırık zembereklili kapitalizme ayarlanmak istenen saati zembereği ile değiştireceklerdir. Halk tarafından, halk çıkarına göre yapılacaktır yeni saatin ayarı.

Bize göre, zembereği kırık saatı, samimi olarak kapitalizme ayarlamak isteyenler, efsanede ki gibi, dibi olmayan fıçıyı doldurmaya mahkûm insanın çilesini çekeceklerdir; eğer dayanabilirlerse. Ha gayret!

ÇİN'DE MAO - ŞAO

ÇEKİŞMESİ AÇIĞA ÇIKTI

● Sovyetlerle işbirliğine taraftar olan Şao Şi Grubunu bertaraf etmek için Mao Lin Pao Grubu ortam hazırlıyor.

GEÇEN haftanın başında Çin Kültür Devrimi hareketi yeni ve beklenmedik bir devreye girmiş, yüksek kademedeki mücadele adamakıllı açığa çıkmıştır.

Çin Komünist Partisi Başkanı Mao Çe Tung, bir yıl önce kendisini işbaşından uzaklaştırmak için girişilen bir komployu açıklamış, Şao Şi'nin desteğine sahip olan 16 Milyon üyeli Sendikalar Federasyonu lağvedilmiş ve yeniden kurulmuştur. Böylece, Pekin, Çin'de "Kültür Devrimi" ne karşı oldukça kuvvetli bir muhalefetin varlığını resmen kabul etmiş olmaktadır.

Çin Komünist Partisi'nin basın organları Halk Gazetesi ve Kızıl Bayrak'ta yayınlanan uzun bir rapor, Kültür Devrimi'nin bilançosunu yapmaktadır. Söz konusu gazetelere göre hareket 1963'ün ilk aylarında ve sadece edebiyat ve sanat alanlarında bazı reformlar yapılması amacıyla başlamıştır. Hareket 1965 Ekim'inde şiddetlenmiş ve bazı aydınlarla edebiyatçılara karşı sistematik şekilde hücum geçirmiştir. Bu süreye, Kültür Devrimi'nin birinci dönemi olarak bakılmaktadır.

İkinci dönem ise, 1966'da başlamıştır. Mao'nun Pekin'de bulunmadığı bir sırada Merkez Komitesi'nin bazı sorumluları, onun yokluğundan yararlanarak kapitalist ve Mao aleyhtarı bir politikanın uygulanması için harekete geçmişlerdir Çin Komünist Partisi'nin eski propaganda direktör yardımcısı Şu Yang'ın yönettiği muhalif grup, Halk Gazetesi'ne göre, "Kültür Devrimi"ni ezerek kapitalist diktatörya kurmak amacıyla devrimcileri gözden düşürmek için harekete geçmişlerdir. Bu "Beyaz tedhiş" devri olmuştur. Bununla beraber, Mao Merkez Komitesi'ni toplayarak Kültür Devrimi'nin sürdürülmesini sağlamıştır.

KIZIL MUHAFAZLAR

24 Ocak 1966'da Ordu Politik Bürosu Şefi Hsiao Hua hazırladığı uzun bir raporda Komünist Partisi ile ordu arasında vahim bir krizin varlığını açıklamış, bir süre sonra da Komünist Partisi bu krizi önlemek

kampanyası ve ulusal hareketi izlemiştir. Kızıl muhafızların sonradan çıkış gibi büyüyen hareketi işte bu tarihlerde başlamıştır. Kızıl muhafız gruplarının sayısı 1966 ortalarında 12 iken zamanla artarak bunlar Kültür Devriminin Ordusu haline gelmişlerdir. Politik göz-

silâh arkadaşı Liu Şao Şi'yi "Çin Krusçof'u" olmakla suçlaması, Çin'deki iktidar savaşının yeni olaylara gebe olduğu ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Geçen hafta açığa çıkan Çin-Sovyet sınırındaki çatışmaların temelinde de, Sovyet taraftarı olmakla tanınan an-

Seku Ture "1966 Utanc Yılı olmuştur" diyor

Gine Cumhurbaşkanı Seku Ture, Dakar'da yeni yıl dolayısıyla yaptığı bir konuşmada "1966 Afrika için utanç yılı oldu" demiş ve geçen yılın kötümser bir bilançosunu çizmiştir. Gine Cumhurbaşkanı'na göre, "1966, Afrika Birliği Teşkilatı'nın parçalanması, Rodezya'da ırkçı sömürgeciliğin zafer kazanma, Portekiz sömürgeciliğinin askerî gücünün artma, Güney Afrika'da ırk ayrımının kuvvetlenme yılı" olmuştur.

Seku Ture, konuşmasında "Vietnam Savaşı"ı yermiş ve Birleşmiş Milletler'den Çin, Kuzey Kore ve Doğu Almanya halklarının üyeliğe kabul etmesini istemiştir.

Ture, sözlerini "Büyük devletlerin küçüklerle bağımsız politikalarını değiştirmeleri için baskı yaptıklarını, bu emperyalist tutumun ise uluslararası dengeyi bozarak yoksul halkların halkınmasını engellediğini" belirterek bitirmiştir.

MAO ÇE TUNG İLE LIU ŞAO Şİ
— Eski dostlar düşman oldu —

amacıyla "Mao'nun düşüncesi her şeyden önce gelir" sloganıyla büyük bir kampanyaya girişmiştir.

Üçüncü dönem, 1 Haziran 1966'da Pekin Belediye Başkanı Peng Sen'in iş başından uzaklaştırılmasıyla başlamıştır. Bunu Mao'nun direktifiyle girilen ve amacı partiye karşı grubu eleştirmek olan büyük afiş

lemeler, şimdi Mao'nun eski kuşağıyla "Sovyetler ve sosyalist dünya ile işbirliğine taraftar" muhalif grup arasında içtidar mücadelesinin son olaylarla artık tamamıyla üstüne çıkmış olduğunu kabul etmektedirler.

Mao - Lin Piao Grubunun Kızıl Muhafızlar aracılığıyla Devlet Başkanı ve Mao'nun eski

t-parti grubunu bertaraf etmek için uygun bir ortam hazırlanması düşüncesinin bulunduğu sanılmaktadır.

Böylece, Mao - Lin Pao Grubunun güçlü işçi sendikalarına ve devletin en yüksek şahsiyetlerine karşı giriştikleri son hücumla Çin'de Sovyetlerle normal işbirliğine dönülerek sosyalist cepheye birliğin ye-

DÖNÜŞÜ OLMAYAN YOL

Hüseyin Baş

niden kurulmasını isteyen Devlet Başkanı Şao Şi - Komünist Partisi Genel Sekreteri Teng Hsiaoping Grubu arasında süregelen iktidar çatışması son merhalesine varmıştır. Olaylara bu yönden bakıldığında Çin'deki iktidar mücadelesinin sonuçlarının dünya politikasında büyük değişikliklere yol açacağından şüphe edilmemektedir.

Doğu Avrupa atom enerjisi kullanacak

GEÇEN hafta iki ülke arasında varılan bir anlaşmaya göre Sovyetler Birliği Macaristan'da 800 B'n Kilovat gücünde bir atom santrali kuracaktır.

Macaristan bugüne kadar zengin uranyum kaynaklarından direkt bir biçimde yararlanamamaktaydı. Oysa Sovyetler ile varılan anlaşma Macaristan'a zengin uranyum kaynaklarını ekonomisinin hizmetine yöneltme imkânı vermiş bulunmaktadır.

Dünyanın en güçlü atom santrali, ülkenin enerji ihtiyaçlarının yüzde 15 - 16'sını karşılayabilecek kapasitededir.

Öte yandan, Sovyetler Birliği, Doğu Berlin, Çekoslovakya ve Bulgaristan'da da atom santralleri kurma konusunda çeşitli anlaşmalar yapmıştır. 1 Milyon Kilovatlık bir atom santrali tasarısı üstünde çalışan Romanya ise, bu konuda batılı ülkeler, özellikle İngiltere ile bir anlaşmaya varmıştır.

Doğu ülkelerinde atom enerjisinin askeri olmayan alanlarda kullanılmaya başlamasının nedeni, Doğu Avrupa ülkelerinin enerji bakımından tamamen Sovyetler Birliği'ne bağlı olmalarıdır. Oysa artan ihtiyaçlarını Sovyet petrolü ile karşılamakta güçlük çekilmektedir. Bu yüzden atom enerjisine yönelmek zorunlu hale gelmiştir.

● GÜNAHKÂR RİR NUH!

VIETNAM'da barış umudu, tıpkı geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da daha başlangıçta yitirilmiştir. Çünkü, yeni yıl dolayısıyla kararlaştırılan ateş kes gerektiği biçimde uygulanmamış, Vietcong'un 7 Ocak'ta başlayan Tet Şenlikleri (Vietnam'lıların yeni yılı) için önerdiği dört günlük ateş kes'in yedi güne uzatılması teklifinin gerçekleştirilme şansı, son gelişmelere bakılırsa, yok denebilecek kadar azalmıştır.

Gerçekten de, Johnson yönetimi, General de Gaulle'den Papa Paul VI'ya, Üçüncü Dünya'dan Birleşmiş Milletler'e ve hele Amerika içinde savaş çılgınlıklarına karşı her gün biraz daha artan muhalefetin Vietnam saldırganlığını bütünüyle suçlamalarına rağmen, yeni yılın ilk gününden itibaren kuzeye saldırılarına yeniden daha büyük bir şiddetle başlamış, ateş kes süresi sona ermeden Vietnam'a yeni birlikler çıkarmakta hiçbir sakınca görmemiştir.

Öte yandan, Dean Rusk'ın Washington'da Vietcong'un ateş kes'in uzatılmasıyla ilgili teklifini, Vietnam'da Amerika ile birlikte savaşan Güney Kore, Tayland, Avustralya v.s. gibi ülkelere danışmadan cevaplamayacağını ileri sürerek sudan bir sebeple reddetmesi, daha da kötüsü, kuzeye yapılan bombardımanların durdurulmasına karşı olduğunu "net bir biçimde" açıklaması, Johnson yönetiminin Vietnam'da savaşı sürdürmek ve yaymak konusunda ne derece kararlı olduğunu kesinlikle ortaya koymaktadır.

Yıkılan Umutlar

Bununla birlikte Vietnam'da sürekli bir barışın gerçekleşmesini isteyenleri ve bu yolda çaba gösterenleri en fazla kötümserliğe sevkeden olay, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U Thant'ın üç noktada toplanan "barış planı"nın Johnson yönetimi tarafından bir kez daha büyük bir vurdumduymazlıkla reddedilmiş olmasıdır. Genel Sekreter, Birleşmiş Milletler'in Amerika Daimi Temsilcisi Büyükelçi Goldberg tarafından geçen 19 Aralık'ta gönderilen ve kendisinden "barış" konusunda görüşmeler için gerekli göreceği temaslara yapmasını isteyen mektubuna verdiği cevapta, barış teşebbüsünün Amerika'dan gelmesi gerektiğine işaret etmiş ve kuzeyin bombalanmasının şartsız olarak durdurulması, güneydeki askeri hareketin yavaşlatılması ve Ulusal Kurtuluş Cephesi ile görüşmelere başlanmasından ibaret olan üç noktalık barış planı üstünde ısrarla durmuştur.

İngiltere Dışişleri Bakanı Brown'ın Ulusal Kurtuluş Cephesi'nden söz etmemeye özel bir dikkat gösteren ve İngiliz kamuoyunun Vietnam savaşına karşı tepkisini yatıştırmak amacını güden Hanoi ve Saygon nezdindeki barış teşebbüsü, Hanoi'nin kesin reddiyle karşılaşmıştır. Bizzat Başbakan Wilson tarafından daha önce girilen talihsiz teşebbüs böylece Brown tarafından da tekrarlanmış ve aynı talihsizliğe uğramış olmaktadır.

Açıkça görülüyor ki, yeni yılın başında Vietnam'daki, General de Gaulle'un deyişiyle "Birleşik Devletler'in Vietnam topraklarına müdahalesinden doğan haksız, büyük bir ulusun küçük bir ulusu yerle bir etmesine yol

açtığı için de nefret uyandırıcı savaş", dünya barışını tehdit etmekte, eski yıla oranla daha da şiddetlenme eğilimi göstermektedir. Oysa bugün hemen herkes tarafından da kabul edildiği gibi, Vietnam Savaşı, dünyada barışçı bir dengenin gerçekleştirilmesini çıkmaza sokan engellerin en önemlisidir.

Ölüm kalım yılı...

1967 yılı ise, çok sayıda gözlemciye göre, Vietnam barışı konusunda bir dönüm noktası, dünya barışı için de bir ölüm kalım yılıdır. Gerçekten de bloklararası dengenin iki büyük unsuru Sovyetler Birliği ile Birleşik Devletler arasındaki ilişkilerin normale dönmesi için Vietnam ipoteğinin kalkması zorunludur. Oysa, 1967 yılında bu ipoteğin kaldırılması mümkün olmadığı takdirde, J. J. Servan Schreiber'in 8 Ocak tarihli L'Express'teki başyazısında belirttiği gibi, dünya akıl durdurucu bir silâhlama yarışına girecektir. Devler arasında başlayacak bu türlü silâhlama yarışması insanlığı artık geri dönülmesi mümkün olmayan topyekûn bir savaş yoluna sürükleyecektir.

Schreiber'in sözünü ettiği devler arası silâhlama yarışması, Sovyetler ile Birleşik Devletler'in artık tamamıyla geliştirilmiş bulunan anti-füze'lerin protatipten seri halinde, yeni endüstriyel yapımına girilmesi hakkındaki tasarılarıdır. Sadece Birleşik Devletler'in şehirlerini korumak için gerekli anti-füze sisteminin gerçekleştirilmesinin 50 Milyar Dolar'lık bir yatırıma ihtiyaç gösterdiği düşünülürse, iki devin girişecekleri silâhlama yarışının ortaya çıkaracağı sorunların dünya barışını ne ölçülerde tehdit edeceği bütün çıplaklığıyla anlaşılır.

Dönüşü olmayan yol

Öte yandan, Birleşik Devletler Savunma Bakanı Robert Mc Namara'nın Nike - 10 füzeleri yapımının diğer bazı korunma ve savunma tesisleri yapımını da gerekli kılacağı nedeniyle "sonsuz bir yatırım" olarak nitelendiği ve bugüne kadar karşı koymak lüzumunu hissettiği bu korkunç tasarıya Sovyetler'in de aynı türde bir tasarıyı gerçekleştirmekte olmalarının açıklanmasından sonra ne zamana kadar direneceği şüphelidir.

Schreiber'e göre, eğer bu tasarı 1967 yılında onaylınırsa 1967 yılı "dönüşü olmayan yol" olacaktır. Dünya barışının bu dönüşü olmayan yola girmesinin önlenmesi için tek çare Vietnam Savaşı'nın barışçı çözümünden geçmektedir. Bu şartlar altında bütün dünya uluslarının olduğu gibi, ayrı ayrı bütün insanların Vietnam barışı yönünde çaba harcaması, Vietnam'da savaşı durdurmağa yölenen her harekete bütünüyle katılması şimdi dünden daha da zorunlu olarak ortaya çıkmaktadır. Vietnam barışı yönünde gösterebilecek her çaba, ne derece önemsiz görülürse, ne kadar küçük olursa olsun, mutlaka yararlı, mutlaka gereklidir. Dünya barışının bu çabalara bağlı olduğu unutulmamalıdır.

- Kartal Tekmesi ve Refik Erduran
- Memleketimden İnsan Manzaraları
- Şato ve Kafka üzerine notlar

■ *Erduran'ın eseri bence dört başı tam büyük bir eserdir.*

BENİM bu yazım bir coşkunluk, bir hayranlık yazısı, Böyle olsun istedim. Tutup da tiyatro eleştirmesi yapmak bana düşmez.

Refik Erduran bir piyes yazmış. Piyes yazmak onun işidir. Tiyatro adamları onun için usta bir tiyatro adamıdır, derler. Benim üstünde duracağım başka.. Refik Erduran zor bir işin üstesinden gelmiş.

Gündelik, her gün yaşadığımız bir işi ele alıyor Refik Erduran, bir yanda memleketi, ka-

yık sanatçılar Refik Erduran gibi yaparak gitmiş olacaklar, dedim.

Öte yanda faydasının bilincine varamamış halk adamları. Sezgileri var ama, işi bilmiyorlar. Bu dünyayı değiştirecekler ama bilince varamamışlar. Bir eyleme geçiyorlar, Kompradoru yakalayıp kısıkrak bağlıyorlar ama, bilinçleri yeterli değil. Üstesinden gelemiyorlar. Hele bir düşünelim, diyorlar.

Refik Erduran halkımızı candan seviyor. Bir yazar halkını bu kadar candan severse onun iyi tipler yaratmaması için hiç bir sebep kalmaz. Refik Erduran gibi bir yazar için söylüyorum bunu.

Refik Erduran diyor ki, işin anhası minhası bu, halk bilince erip de işi kökten ele almadıkça bu iş olmaz. Bu da çağımızdaki savaşta denenmiş, doğruluğu tartışılmaz olmuş bir gerçektir. Çinden maçine, Londra'dan Yeni Delhiye kadar, mağrıptan masrıkaya kadar.

Bu düşüncenin böylece, bir usta elinde sanat haline gelebilmesi beni şaşırttı.

Refik Erduranın eseri bence dört başı tam, büyük bir eserdir. Onu, hele bu günlerde böyle bir eser çıkardığı için yürekten kutlamak gerek.

Kompradoru Ulvi Uraz gibi bir usta sanatçı oynayabilirdi. Refik Erduran Kartal Tekmesini Ulvi Uraza vermekle çok iyi etmiş. Bunun için de onu kutlarım. Ali Yalaz da iyi oynadı. Peri - Han da iyi oynadı. Herkes de iyi oynadı. Benim gittiğim gece piyesin aksayan yanı seyircileriydi. Böyle bir seyirci düşman başına. Kanları kurumuş.

Refik Erduranın sıcak, iyi, dostça bir dili var. Böyle bir piyesi seyretmek benim için bir mutluluk oldu.

YAŞAR KEMAL

■ *Nâzım Hikmet şiirin ve romanın gücünü tarihe eklemiştir.*

NÂZİM Hikmet'in en büyük eseri olan "Memleketimden İnsan Manzaraları"nı okurlara tanıtmak için kitabın arkasına yazdığım yazıda şöyle bir yer vardı: "Ne şiir, ne roman, ne tarih olan, öte yandan hem şiir, hem roman, hem tarih nitelikleri açıkça görülen - yeni bir türün başlangıcı sayılabilecek..."

Sonradan öğrendiğime göre ünlü bir tarihçimiz "Memleketimden İnsan Manzaraları"nın yüksek sesle okunup dinlendiği bir toplulukta, "Bizim yazdıklarımız hiç, tarih dediğin böyle anlatılır," gibilerden bir söz etmiş.

Sanatçı şiirin, romanın gücünü tarihe ekliyor.. Kendiliğinden varılmış bir yer değil, arana arana bulunmuş bir yer.. Öyle olmasını istemiş.. "Memleketimden İnsan Manzaraları"nın bir yanıyla Tanzimattan bu yana Türkiye'nin tarihi olduğunu kendisi söylüyordu Nâzım Hikmet.

Sanata yakın duran aydınların büyük ilgisini çektiği anlaşılan bu eser üzerine şimdilik fazla bir şey yazmak istemiyorum. Yalnız yeni bir "tür" oluşunun da bilinçli bir çabaya dayandığını belirtten "bir mektup bölümü" sunacağım. Aşağıdaki satırlar Nâzım Hikmet'in Bursa Cezaevi'ndeyken yazdığı bir mektuptan:

"O kitap benim yazı hayatımda bir dönüm noktası olabilir.

Kitaplar

- DİLLERİ VAR BİZİM DİLE BENZEMEZ
Cevdet Kudret (Dil üzerine denemeler, tartışmalar)
Bilgi Yayınevi, 155 sayfa, 5 Lira.
- MEMLEKETİMDEN İNSAN MANZARALARI, Cilt 3
Nazım Hikmet
De Yayınevi, 120 sayfa, 6 Lira
- TÜRK EDEBİYATI 1967
Memet Fuat'ın seçtikleri
De Yayınevi, 288 sayfa, 10 Lira

Tiyatrolar

- KARTAL TEKMEŞİ
Refik Erduran
Ulvi Uraz Tiyatrosu
- PALTO
Gogol'den Jean Cosmos
Gülriş Sururi — Engin Cezzar Topluluğu
- YOLCU
Nazım Hikmet
Genar Tiyatrosu

Seçmeler Ant'ın sanat yazarları tarafından yapılmakta ve alfabetik esasa göre sıralanmaktadır.

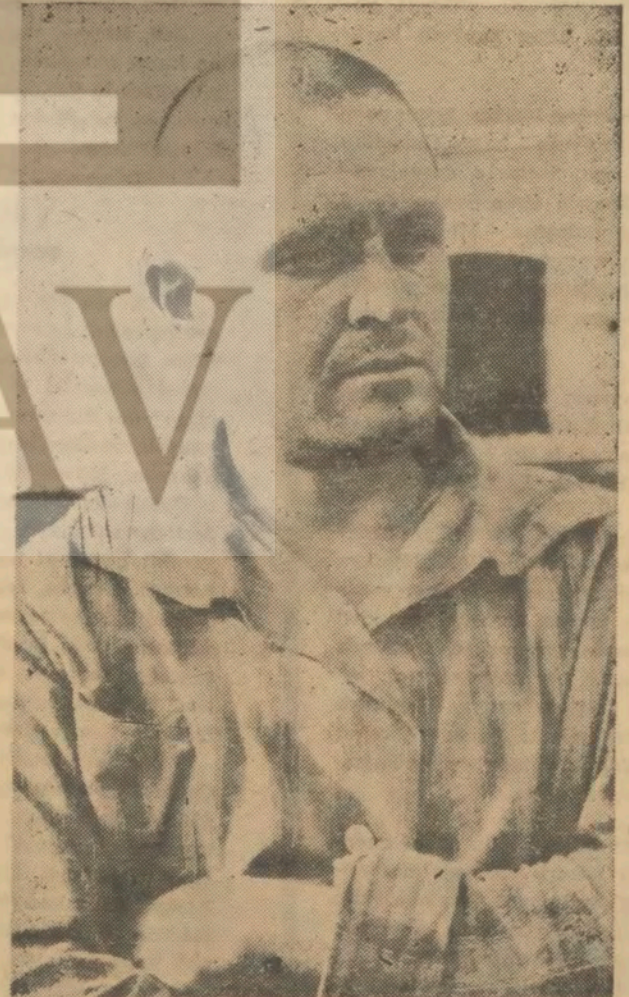

Desen : ABİDİN DİNO

rısını, en kutsal saydığımız şeyleri haraç mezat satan bir komprador, bir yanda azıcık bir sezgiye varmış halk adamları... Komprador cin gibi. Her şeyi, faydasını, kılı kılına biliyor, hesaplı... Belâlı, azgın. İki yüzlü bir kişi.. Yabancılaşmış, kendinden, insanlıktan çıkmış, korkular içinde bir kişi. Refik Erduran büyük ustalara yakışır bir derinlikle işleyebilmiş bu gündelik tipi. Herifin karısını da iyi işlemiş Erduran. Onların bütün karıları öyle. Refik Erduranın piyesini gördükten sonra düşündüm, gündelikten kalıcılığa büt-

Annene de anlatmıştım, belki sana anlatmıştır. Biliyorsun ki hikâye ve roman nisbeten yeni tarzlardır. Bundan dört yüz yıl önce yaşamış bir insan için elektrik nasıl meçhul bir şeyse, yazı sanatında, roman da öyle meçhul bir şeydi. Roman, muayyen bir sosyal münasebetler in-

kişafının verimidir. Bana öyle geliyor ki, roman ve hikâye nasıl kendilerinden önce olan şiirden faydalanmışlar, fakat yeni bir keyfiyet olarak taazzuv etmişlerse, bugünkü sosyal şartların gelişmesi de, romandan, şiirden, hikâyeden, senaryodan filân faydalanacak olan, fakat

Nâzım Hikmet'in İstanbul Tevkifhanesi'nde çekilen bu resmi ilk defa ANT'da yayınlanmaktadır.

Yaşar Kemal
İNCE MEMED

YAKINDA ÇIKIYOR

ARARAT YAYINEVİ
Ebusuud Caddesi, Tan Hanı, 204
Sirkeci — İSTANBUL

(Ant : 20)

Filmler

- CASUSLAR
Stanley Donen
Atlas Sineması
- UYUYAN GÜZEL
Yönetmen: Appolinari Dudko, Kostantin Sergeyev
Müzik: Çaykovski
Emek Sineması
- VAHŞİ BEYAZLIK
Walt Disney
Rüya Sineması

Sergiler

- OZANAY OMUR
Kumaş Desenleri
Türk Alman Kültür Merkezi
- UTKU VARLIK
Litograf, gravür ve desen
Türk Alman Kültür Merkezi

Konser

- AYHAN BARAN
Kurt Wöss yönetiminde İstanbul Şehir Orkestrası
Şan Sineması

yepeyi bir keyfiyet halinde ortaya çıkacak yeni bir yazıyla sanat tarzını gerçekleştirecektir. Şimdi kafam bunu — ismi ne olursa olsun, nasıl ki roman kelimesi, ismi, tabiri de nisbeten yenidir — gerçekleştirmeye uğraşıyor. Bana öyle geliyor ki, bu araştırdığım nesnenin bazı unsurları, şu benim kitabın bazı yerlerinde belirtmeye başlamıştır. Şimdiye kadar yazı hayatında bazı merhaleler, dönemler geçtim, bunları geçmeden önce daima kısa, yahut uzunca süren verimsizlik devirleri atlattım. Fakat bu sefer, mühimce bir dönemeci dönmeğe çalıştığım için, verimsiz, tembel devrim bir yıldır sürüyor. Galiba bu yazı civciv yumurtadan çıkacak. Civciv, horoz değil. Bu işin horozu ancak benden sonra gelen nesle nasıbo. labilir..."

Güntümüzün genç sanatçıları — ne yazık ki kuşaklık bir gecikmeyle — "Memleketimden İnsan Manzaraları"nı bu sözlerin ışığında okurlarsa, şiirimizin bugün ulaştığı incelikleri de götürecekleri bir yerde, çok üstün deneylere girişebilirler sanırım.

MEMET FUAT

YALANCI DÜNYA

ORHAN KEMAL'in
yeni romanı

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

AĞAOĞLU YAYINEVİ
Ankara cad. 37/7, (Vilâyet karşısı) - İstanbul

(Ant : 15)

MARKSİSTLER II. CİLT ÇIKTI

W. Mills

Marksist düşünür ve eylemcilerin Türkiye'de ilk defa yayımlanan yazıları. KRUŞÇOV, 'CHE' GUEVARA, TROÇKİ, STALİN, MAO-TSE-TUNG, LENİN, TOGLIATTİ, DEUTSCHER, BERNSTEİN, KARDELJ, ROSA LUXEMBURG, MARX.

(Ant : 16)

Memet Fuat'ın seçtikleri

TÜRK EDEBİYATI 1967

Edebiyatımızın bir yılını en güzel örnekleriyle elinizin altına getiren antoloji. 10 TL.
DE YAYINEVİ
Vilâyet Han, Cağaloğlu
(Ant : 17)

DE YAYINEVİ

Yeni kitaplarını sunar:

1. MEMLEKETİMDEN
İNSAN MANZARALARI - Nâzım Hikmet
III. Kitap çıktı. 6 TL.
2. MALTE LAURIDS
BRIGGENİN NOTLARI, Rainer Maria Rilke
Çeviren: Behçet Necatigil. 7,5 TL.

(Ant : 18)

ELİF KİTABEVİ

Her yere her kitap gönderilir. Bütün yayınları bizden ödemeli isteyebilirsiniz. Eski yayınlar aranır bulunur, yollanır. Eski kitaplarınız satın alınır.

ADRES : Elif Kitabevi,
Beyazıt, İstanbul

(Ant : 19)

ceği olarak uyanır, Josef K. hakkında dava açılır, K bir göreve atanır. Kişileriyle birlikte belirsiz geleceğe doğru yürümeye başlar Kafka. Şato'daki umutsuzluğun nedeni bu sanıyorum. Gelecek şöyle olacak diyemeyen bir yazar ne yapabilir ki: Somutlamaktan ve betimlemekten başka?

Budur Şato'nun yöntemi de. Korkunç olan yanı, dünyayı yorumlayış biçimi değildir Kafka'nın; romansal bir dünyayı yaratış biçimidir. Gayri-insani denemek kadar nesneldir bu dünya. Bu nesnellik Şato'yu bir

FRANZ KAFKA

Kafka kapitalist

dünya yüzünden acı

çeken bir yaratıcıdır.

İşin başına dönelim: Şato ve Görev sözcükleri var ortada. Ama Şato'nun da, görevin de niteliği hakkında hiç bir nesnel bilgisi bulunmuyor K'nın. Bir bilgi edinme çabası: İşte romanın özeti. Gerçekten de başkış K araştırır hep, sorar. Peki ama neden bir şey bilmiyor K? Basit: Kafka da bir şey bilmiyor da ondan. Kadastrocu gibi Şato'ya nasıl varılacağını araştırıyor o da. Bu yüzden son diye bitmez Şato.

Kafka, romancı olarak girişmez işe. Romancıların çoğu, tasarılanmış bir bireyselliği, tasarımı doğrulayacak bir ortam ve tarih içine yerleştirir. Kafka'daysa tam tersine: Tasarı yoktur, biçimlenmemiştir. Bir yer, bir olay alır: Samsa, hamambö-

simge olmaktan kurtarır, çeşitli yorumlara açık kalır kitap.

Max Brod'a göre "tanrı inayeti" başsorun. Belki. Ama K'yı bir insan bireyi olarak dışarda bırakan yalın ilişkiler düzenninde, kapitalist dünyanın seyleştirme sürecini de görebilirsiniz. Kafka, belki de bu süreci aşmak, bir insan bireyi olmak istiyor.

Toplumsal bir romancı değil Kafka, şüphesiz. Ama insanı hiçleyen kapitalist dünya yüzünden acı çeken büyük bir yaratıcı ve Şato büyük bir kitap.

AHMET OKTAY

VARLIK YILLIĞI 1967

Yılın sanat olayları yorumlarıyla, yılın düşünceleri, kitapları, şiirleri, hikâyeleri, resimleri ve çok ilginç bir açık oturum. 656 sayfa, 10 lira.

(ANT: 21)

Eleştiride Yöntem

MEHMET DOĞAN

YILLAR önce, J. L. Lecercle ile P. Albouy'un ortak incelemelerine verdikleri "Edebiyat İliminin Problemleri" (Sosyal Yayınlar 5, 1962) adını görünce çocuklar gibi sevinmişim. Sanat eleştirilerinin, incelemelerinin birtakım, havada değerlere, kişisel değerlendirmelere, ideolojik çıkarlara değil de sağlam gerçeklere dayandırılmasını isteyenlerimiz uzun süredir böyle bir tanımlayıcı sözcüğe gerek duymuyorlardı. Bezirci, bir ara inatla "bilimsel eleştiri" demişti. O da güzeldi. Ama Edebiyat Bilimi tanımı, kökünden kestirip atıyordu her şeyi. Yoktu artık, eskisi gibi, bir eseri tanımlarken, önce sanatçının kimliği üzerinde —kişiliği değil— bir iki söz edip arkasından "Bakın şairimiz hepimizi tir tir titreten ölümü nasıl anlatıyor..." gibi hiç bir bildirisi, hiç bir görevi olmayan cümlelerden sonra ver yansın etmek alıntılara Azıcık gözü açık okuyucuda bilebilirdi şairin nerede ölümden, nerede aşktan söz ettiğini. Bunun için rasgele birinin "münekkitlik" cübbesini giyip büyük söz etmesinin gereği yoktu. Ayrıca tehlikeliydi de. Çünkü sanat eserini, güçsüz eleştiriciden çok daha iyi anlayan çoğunluk okuyucuyu, o "bakın'cı münekkit'in bir yerde şaşırtıvermesinden de korkulurdu.

YOKTU artık, anılara, arkadaşlıklara dayanarak, "Bir vaktler (...) de beraber içiyorduk; rahmetli bana bu konuda demişti ki." gibi ahkâm kesmeler, anı tüccarlıkları.

EMEĞE inanıyorsak en yüce, en güzel, en doğru ne varsa temelinde Emegin bulunduğu inanıyorsak, eleştirici kuracaktır tezgâhını, açacaktır önüne sözlüğü, ansiklopediyi, felsefe, edebiyat, tarih hatta ekonom kitaplarını, çalışacaktır, inceliyecektir, ter dökecektir. Eleştirdiği eserin, sanat, tarih ve toplum içindeki yerini, önemini, değerini ter dökererek koymıya çalışacaktır ortaya.

BU yöntemle yola çıkılınca, sanat eserlerini artık şu yada bu peşin yargıya göre değil, sanat alanında geçerli yasalara göre değerlendirmek zorunluluğu kendiliğinden doğacaktır. Bir takım politik endişelere, hele hele duygusalığa hiç yer olmadığı çıkacaktır ortaya.

DÜNYADA en az yanılan, daha önemlisi, en az yalan söyleyenler bilimciler olsa gerek. Bilim yasalarına ve bilimsel gerçeklere uygun edebiyat eleştirisi de yanılma payının en az olduğu, yalanına hiç olmadığı bir eleştiri olacaktır. Bir takım politik endişelere, hele hele duygusalığa hiç yer olmadığı çıkacaktır ortaya.

CESARETİ, yürekliliği göstermek için Ölümünden öte yol var mı?" deriz. Biz de, sağlam kanıtlara dayanan yargılar taşıyacak olan eleştirilerimizin doğruluğuna güvenerek, alınımız açık, "Bilimden öte yol var mı?" diyebilelim yeter ki!

Not: Lecercle ile Albouy'un incelemelerini görmemiş olanlara "Edebiyat Bilimi" tanımının, "nev'inde tek olan ve tekrarlanmasına imkân bulunmayan sanat eseri" için değil "edebiyat tenkitçiliği ve edebiyat tarihçiliği" için kullanıldığını hatırlatalım. (Bak: Adı geçen eser)

Ortanın Solu ve Ayçiçeğinin Dönüşü

Geçtiğimiz hafta Türk basını-
nın üzerinde en çok durduğu ko-
nular, CHP'deki iç çekişme ve
soldaki fikir tartışmaları oldu.

CHP Meclisi'nin bildirisi üze-
rine yayınladığı YORUM'da AK-
ŞAM GAZETESİ, "CHP İngiliz
Liberal Partisi gibi çağını dol-
durmuş bir parti olarak silin-
mektense, İngiliz İşçi Partisi'nin
sosyalizmine yakın bir yolu be-
nimseyerek ileriye doğru atılışlar
yapmak şıkkını seçmiştir" diyor,
Son Havadis'te MÜMTAZ FAİK
FENİK ise, şu yargıya varıyor-
du: "Solculuk, TİP'in yolunu
kesmek için açığa vurulmuştur,
Çünkü Halk Partisi'nin solculuk-
tan başka tutunacak dalı kalma-
mıştır."

CHP Meclisi'ne karşı Sekiz-
ler'in bildirisini ele alan ECVET
GÜRESİN Cumhuriyet'te şöyle
diyordu: "Şimdi köprüler atılmış
ve İnönü de hareketin kendisine
karşı olduğunu açıkça söylemiş-
tir. Gülek olayını hatırlayanlar,
CHP'ye kendisinden sonrası için
yön vermeğe çalışan İsmet Pa-
şa'nın bu imkânları büsbütün or-
tadan kaldıracakları bilirler." A-
kist'te METİN TOKER de, Se-
kizlerin Akibetini şöyle haber
veriyordu: "Kardeşim Turhan,
bundan on yıl önce, sadece şan
ve şerefle değil, aynı zamanda
bütün imkânlarla ve büyük a-
vantajlarla girmiş olduğun bir
partide, sanırım son günlerini

geçirdiğin şu sırada sana hitap
etmek istiyorum."

Cumhuriyet'te İLHAN SEL-
ÇUK, Ortanın Solu Hareketi'ni:
"Bu durumda vatanımı ve hal-
kını seven kişi elbette Bülent
Ecevit'in başarıya ulaşmasını is-
teyecektir" diyerek desteklerken
Akşam'da ÇETİN ALTAN hare-
keti şöyle yorumladı: "Bugün e-
gemen sınıfların garantisi bazı
reform tüzükleri vermeğe dayan-
maktadır. Ecevit de daha çok
bunu ille getirmeğe uğraşmak-
tadır. Kırk yıllık faşist uygula-
malardan sonra CHP'nin ortanın
soluna geçivermesi aynı köke
bağlı ayçiçeğinin başını sola
doğru hafifçe kımıldatmasını

odur diyerek kendi tertibinin
hayranı olı.."

Çetin Altan'ın çıkışı bazı çev-
relerde derhal tepki yarattı ve
Yeni Gazete'de HİKMET BİL,
İnönü'yü savunarak "Nâzım
Hikmet'i zımdana atan İnönü de-
gildi ki! O komünist! İçeri Ata-
türk tıktı, Atatürk!" derken A-
KİS'te yer alan gerçeveli bir
fıkırda da "İsmet Paşa der ki,
ben solcuyum! Nâzım Hikmet
ise, komünisttir. Komünist. Ya
siz efendim ya siz bunların han-
gisisiniz?" diye soruluyordu.

YÖN'de DOĞAN AVCIOĞLU
da Çetin Altan'a tepki göster-

Kâr eden kim?

Kim kazançlı bu grevden? Petrol İş'in grevi en-
direkt olarak milli petrolün rakiplerine faydalı olmuş
mudur, olmamış mıdır?

Mübarek Ramazan-ı Şerif'de milli servetten eksil-
tilip gâvur kasalarına kazandırılacak tek kuruşta ben
bir günah ararım.

Kaynağında henüz bi günah bir mâsumdur Milli
Petrol. İflâhını kesmeyin onun, ey sendika beyleri!

NİZAMETTİN NAZİF
(Yeni İstanbul)

dan başka bir şey değil-
dir." ÇETİN ALTAN, bir
başka yazısında da İnönü'ye
kendi zamanında vuku bulan
1938 Harp Okulu ve Nâzım Hik-
met Olayı'nı hatırlatarak şöyle
diyordu: "Tebrik ederiz. Hem İsmet
Paşa'yı, hem de onu bu yere
getirmiş olan gerçek Türk solcu-
larını.." Dünya Gazetesi'nde Be-
dii FAİK de aynı noktaya değil-
nerek şunları yazdı: "Sen solcu-
yum demeye tam kırk yıl kimse-
lerde cesaret bırakma. Kırk yıl
sonra da bir delikanlıyla anlaşıp
yalnız onu kıştırmak ve sonra da
gördünüz mü, hepinizden cesur

mekte gecikmedi: "CHP'nin E-
cevit'le sol milliyetçiliğe açılış-
ını 'ayçiçeğinin olduğu yerde
dönmesine' benzetmekte ve tip-
ki Washington, Adalet partisi,
Aydın Yalçın ve Feyzioğlu gibi
CHP'deki olumlu yönelişten ra-
hatsız olmaktadır."

YENİ İSTANBUL Gazetesi
ise, başyazısında CHP'deki çatış-
mayı, fikir mücadelesinin ötesin-
de şöyle yorumladı: "CHP çatır-
dıyor. Belki de parçalanmak üze-
re. Fakat en ibretli nokta, bu
çatırdımın ve parçalanma ihtil-
malinin fikir mücadelesinden de-

Tekzip!

"Aydın Yalçınlar ve benzerleri dün yerin dibine
batırdıkları TİP'i bugün büyük bir müsamaha ile kar-
şulamaktadırlar!

DOĞAN AVCIOĞLU
(Yön - 6 Ocak 1967)

★

"Parlamentoda istediğini bilen bir tek parti var-
dır. Bu parti, Türkiye'yi yakın dostlarından ayırmak
ve onları emperyalist olarak damgalamak isteyen
Marksist bir partidir."

AYDIN YALÇIN
(Meclis konuşması - 6 Ocak 1967)

gül de, menfaat kavgasından
doğmuş olmalıdır."

Soldaki fikir tartışmalarıyla
ilgili olarak MÜMTAZ SOYSAL,
Milliyet'te şu gözlemlerde bulundu:
"Her iki parti de iktidar kav-
gasını seçim yoluyla yapmakta
kararlı olduklarını söylüyorlar.
TİP, yöneticilerinin demecleriyle
ve sosyalist cephe içindeli son
tartışmalarda beliren temel dav-
ranışıyla bu kararlılığını hiç te-
reddüde yer bırakmayacak şekil-
de gösterdi. Ama böyle bir ortak
noktaya rağmen, her iki parti
arasında şu ayrılık var: CHP, e-
konomide TİP'in istediği geniş-
likte bir kamu kesiminin de-
mokrasiyle bağdaşabileceğini
şüpheli görüyor. Bu önemli bir
ayrılık: bir yanda ekonomik gü-
cün bütünüyle kamu elinde bu-
lunmasını "özgürleştirme"nin
ilk koşulu sayan görüş; ö-
bür yanda da, kamusal gücün bu
denli artmasını "özgürlük" için
tehlikeli bulan tutum."

Son Havadis'te AYDIN YAL-
ÇIN ise sosyalistleri "tepeden
inmeciler" ve "tabandan yukarı-
cılar" olmak üzere ikiye ayıra-
rak YÖN Dergisi çevresinde
toplanan yazarları birinci kate-
goriye, TİP'e mensup yazarları
ve TİP'in temsilcilerini ikinci
kategoriye sokuyordu. YALÇIN'a
göre bu ayrılık "milletlerarası
komünizmin dışarı olduğu fikri
ihtilâf" ile ilgili bulunuyordu.
Bu yazıya YÖN'de cevap ve-

ren DOĞAN AVCIOĞLU, "tepe-
den inmecilik" iddiasını şiddetle
reddettikten sonra bu suçlama-
lara TİP'in imkân verdiğini ileri
sürdü ve "TİP çevrelerinden ge-
len suçlamalarla, emperyalizmin
işbirlikçileri milliyetçileri parça-
lamağa ve birbirine düşürmeğe
kalkışmışlardır" yargısına var-
dı. AVCIOĞLU'na göre, "bir ta-
kım Amerikanofiller, birdenbire
TİP'e karşı yumuşamışlar, TİP
çevrelerinden gelen bir takım
dedikodulara mal bulmuş mağrı-
bi gibi sarılmışlardır."

YÖN'ün çıkışından bir gün
sonra çıkan gazeteler ise, ikili
anlaşmalar konusunda parla-
mentoda mücadele veren TİP'e
Amerikanofillerin nasıl saldır-
dıklarını anlatan haberlerle dolu
idi..

TEŞEKKÜR

ANT Dergisi'ni daha
birinci sayıda büyük ilgi
göstererek, benimseyen o-
kurlarımıza, dergimizin
çıkışı dolayısıyla tebrikte
bulunanlara, ANT'nin ha-
zırlanmasında ve dağıtı-
mında büyük emeği geçen
TAN Mürettiphanesi ve
Matbaası personeli ile ba-
yi ve müvez'lere teşekkür
ederiz.

ANT

MESELE

FARUK SÜKAN;
FUHUŞ, BİR
HÜKÜMET
MESELESİDİR

Yeni Gazete
(2 Ocak 1967)

SATILIK MATBAA MAKİNESİ

1. Augusburg Fabrikası'nın 82 X 114
 2. Johannesburg Fabrikasının 63 X 95
- boyılarında halen işletilmekte olan eski Alman sağlam
makinelere 50'er Bin lira ile satılıktır.

İstanbul'da Sirkeci'de

TAN GAZETE VE MATBAASI'NDA
ŞEF BAY NATIK'A MÜRACAAT

Haftanın Karikatürü

CHP aşırı sağ ve sol cereyanlara karşı tedbir aldı,

YAZISIZ

— Gazeteler —

NEHAR TÜBLEK — AKŞAM Gazetesi

ANT • Haftalık Siyasal Dergi • Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DO-
ĞAN ÖZGÜDEN • Sabit ve Yazı İşleri Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN • Teknik Sek-
reter: İNCİ ÖZGÜDEN • İdare yeri: EBUSUUD CADDESİ, TAN HANI, 802, SİR-
KECİ - İSTANBUL • Tel.: 27 81 09 • Posta Kutusu: 934 • SİRKECİ • Ankara

Temallesi: MEHMET KEMAL, Tel: 12 58 66 • Dizildiği ve basıldığı yer: TAN MAT-
BAASI • Fiyatı: 125 Kuruş • Abone şartları: Yıllık 60 Lira, Altı aylık 30 Lira,
Üç aylık 15 Lira • İlan tarifi: Bir sütunda santimi 25 Lira, yayın illanlarına %20
İndirim uygulanır • Tek sütuna 6 santimlik kutu halinde yayın illanları 50 Lira'dır.